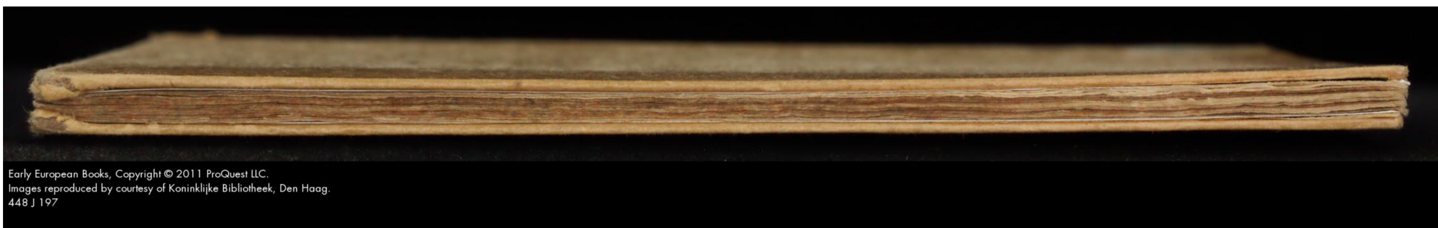
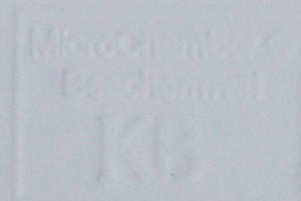

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
448 J 197

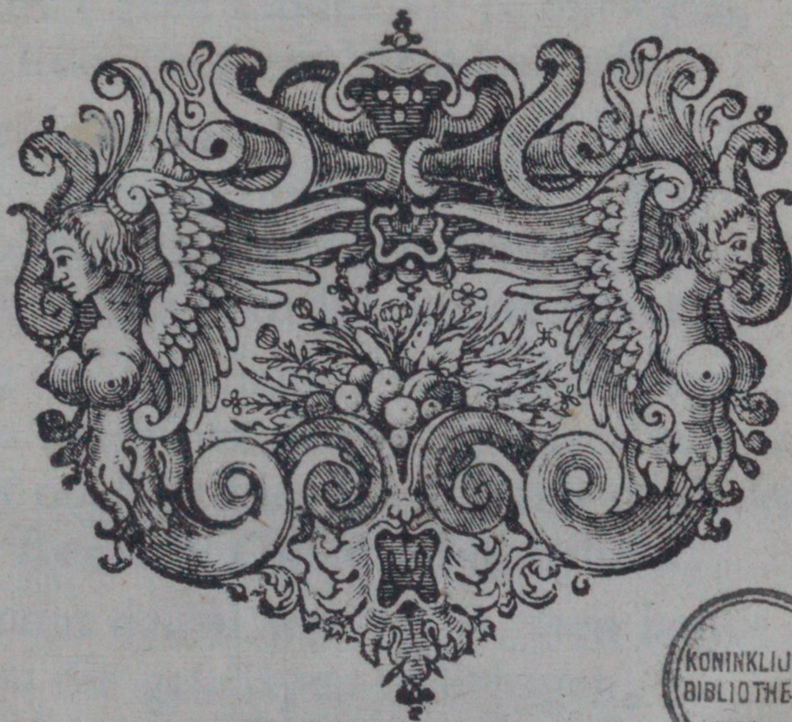
DE ROOMSCHE PAULINA,

Ofte Bedrooge

KUISHEIT.

TREUR-SPEL.

DOOR S. v. H.

Tot SCHOONHOVEN,

Gedrukt by LEENDERT van HEK, 1660.

Op de

PAULINA

Van S. v. H.

Ls 't alles slaafd' aen Romas keten,
Getemt door Cesars oorloghs bijl,
Was d'Hooft-Godinne van den Nijl
Tot Romen op den Throon geseten.

Maer Min die Spoor tot afgunst gaf,
Hooft-konst'naer van veel schelmeryen,
Ontsiet geen Godheydt te ontwyen,
En stoot haer van het Altaer af.

Dit doet ons op het geestigst speelen,
Hy, wiens vernuft door alles sweeft,
Soo dick hy 't konstigh leven geeft,
Aen slechts geen sprekende Paneelen.

Die twijl hy singht, of twijl hy maelt,
Sijn swier laet sien of rijm laet hooren,
Het oogh bedrieght en streelt de ooren,
En Roem en Gunst gelijk behaelt.

Kroont dan al wat van Rijmen houdt,
Hem die geschapen te behagen,
Verdient uyt Cesars gunst te dragen,
Of Lauren kroon of kroonen goudt.

L. v. Bos.

Op het Treurſpel van S. v. H.

STreeld' oyt de duytſche Auguſt', de ſtomme Poëzyen,
Van Hem, die d'eed'le kunſt, op braver toonen ſlaat,
Wy ſtreelen ook met luſt dees ſprekende ſchild'ryen,
PAULINA meen ik, die ſoo ſchoon als eerbaar ſtaat.

W. v. BLIENBERG.

Op de Bedrooge KUISHEIDT, Ofte PAULINAAS TREUR-SPEL.

ZO paſt de Lauwerhoed by d'eer der ſchilderkroonẽ,
Wanneer 'tvernuft ſo braaf de treurſtijl vant toneel
Te ſamen huwt en paart aan 't glory rijk pençeel,
En praalt dus met de naam van een van Febus zoonen.

Dus treedt de Zang-godin met ſchooner Majeſteyt
Ten ſchouburg in, wanneer de ſchik-kunſt onder 'tſpeelen
Haar ſtut met raad en daad, om levende tafreelen
Te ſchilderen voor 't oogh daar ſtijl en ord' in leydt.

Dan pronkt de ſchildermaagt met bloeyender çieraaden
Wen haar *Apollo* voert ten top van *Helikon*,
En dompelt in de vloedt der zuiv're *Hengſtebron*,
Waar in *Minerv'* en ook de Zang-godinnen baaden.

Tot

Tot welk een eer door u, ô ſchrand're SAMUEL!
De ſchik en maalkunſt ſteegh in oeffening en weeten,
Dat tuyg de duytſch' *August'*, dat tuyg ſijn goude keeten,
En 't pronkbeelt dat gy draaght, ten roem uyt ſijn bevel.

Zoo luſte 't *Ferdinand* te ſtreelen en t'onthaalen
U fiere Kunſt-godin met Vorſtelijke gunſt,
Zoo eerd' een Keyſer ſelf uw maal en Schilder-kunſt,
En gund' uw boezem met ſijn goude Beelt te praalen.

Nu pooght uw Treur-godin *Athene* na de Kroon
Te ſteecken, nu gy doet d'onnoozele PAULYNE
(Door Tempel liſt verleyt) op 't Treurtonneel verſchijne,
Daar ſy haar toont ſoo kuyſch, als minnelijk en ſchoon.

De teed're *Mundus* blaakt in gayle minne vlammen,
En dingt (door 't heyloos gout) de kuisheyt naar haar eer,
Die pal ſtaat, als een zuyl in 't bulderende weêr,
Of als op *Libanon* die ſteyle Ceder-ſtammen.

Maar waar het d'ontucht miſt in wit en toelegh, weet
't Verwate Prieſterdom (ſoo tuck op ſchelmeryen)
Noch raad, en onderſchijn van God *Anubus* vryen
Het ſtuck beſtaat, en vindt haar eerbaarheydt gereedt.

PAULINA treedt ten koor daar ſy de gayle koortſen
Van *Decius* by nacht voor 't hayligh Outaar koelt,
d'Onnooz'le waant dat ſ' hier d'omhelſinge gevoelt
Eens grooten Gods, en bluſcht ſijn vuur'ge minne toortſen.

Soo deckt de tempel-paap een ſchendigh ſchelm-ſtuk vaak
Met glimp van godſdienſt ſelf, en hayl'ge wil der goden,
De ſchijndeugt paſt een grijns, wie't Altaar heeft van nodẽ
Tot hulp, die hant-haaft meeſt een eereloose ſaak.

J. TEERLINCK.

Op de bedrooge

KUISHEIT.

D'ONnooz'le Kuiſheit, hier geſtelt ten wit en doele
Der gaile en dart'le Min, en goutzucht, helſch van aardt,
Hun toelegh weederſtreeft, en wraakt het ſchandig boelen,
Waar doorze in't minziek brein een dootſche wanhoop baart.
Doch 't hailloos Kerkbedrog, geſtaâg van ſnooder laagen
Bezwangert, dan of hel, of helſch gedrocht zelf weet,
Stelt zich de Min ten dienſt, om 't gruwelſtuk te waagen,
Vermomt met deughts gedaante in't Godtgewyde kleet.
Het waaght en wint, en doet d'onkuiſheit zeegepraalen,
d'Onnoozelheit ten ſmaat, die zoo rampzaaligh viel,
En, 't ſchellemſtuk bewuſt, de dagh niet wil zien daalen
Die haar onteert beſchouwt, maar ſtrant haar leevens kiel
En ſterft, helaas! en ſterft, maar ziet zich niet gewrooken.
O kuiſche Zon, gy daalt te ſpoedigh naar uw graf.
Zie eerſt die Gruwelkerk, ten puin gedoemt, verbrooken,
En zelf het Goodenbeeldt ontfangen zijne ſtraf.

Zie eerſt 't Outaargeboeft, door Themis mont veroordeelt,
Hun Godtvergeete ziel in ſtrop en baſt verſmoort.
Zoo wreekt u Cezars bijl, den naazaat tot een voorbeelt,
Zoo haaſt het groote Room d'eerlooze ſchennis hoort.
Baldaadigh tempelgraau! by 't volk geſchat als lichten
En leiders, op het ſteil en donker heemelpadt,
Wat gruwelſtukken derf uw warrigh brein niet dichten,
Die gy de weereld veilt voor eenen dierb'ren ſchat
Van Godtvrucht en van deught? uw hailige beveelen
En ſtrecken niet de tucht, maar welluſt tot een ſpoor:
Ghy ſtelt, om ſnoodt gewin, uw Tempels tot bordeelen,
Daar d'ontucht wort gepleeght in hailighdom en Koor.
Uw goudtzucht doet de faam, en kuiſche glans verdwijnen
Der Roomſche Juſſerrey, waar op d'aeloutheit roemt,
En pooght Lukretiën tot ſnoode Meſſalijnen
Te maaken, door een liſt, die aarde en heemel doemt.
Zoo weet de Tempelier hier 's duivels rol te ſpeelen,
En dient zich, naar gewoont, van 't hailig Kerkgebaar.
Geen ſnooder ſchellemſtuk komt ooit de Hel te teelen,
Dan als zy roept te hulp de liſten van 't Altaar.

A. v. GROENINGEN.

Op

Op de Bedrooge

KUISHEIT.

GHy die met onverzaadb're lust
Pençeel en pen gaat t'samen paaren,
't Geen onderling elkand're kust,
Om eed'le tweelingen te baaren.

Waar van d'aards Jupijns Pilgift een,
Trots Jason, hals en borst doet flonk'ren:
En 't ander, Roomen en Atheen
Ten spijt, hun zang-licht kan verdonk'ren.

Geen Philomeles held're toon
Paulinaas Treur-gezang verbastert:
Des blijft haar Dichters Lauwerkroon
By Cezars keeten ongelastert.

Haar naam krijght dus meer glans en gloor,
Dan die 't onteerde bloedt ontaârde,
(Waar door Tarquinus 't Rijk verloor)
Of die met Hektors broeder paarde.

Hier schuilt d'ontschaaking onder list
Der Tempelslang, die door een loogen
Het schijnend' schoon zoo vals vernist,
Dat zelf de Kuisheid wort bedroogen.

Die

Die haaren gank ten Tempel vlijdt,
Den Godt *Anubis* ten gevalle,
Daar *Mundus* d'eerb're ſchoot ontwijdt,
Wiens reên het zoet genot vergallen;

Verwijt, verwaant, verworve vreugt.
Deez' hoon komt Cezars oor genaaken,
Die Chemnis ziel, vol ſchijn van deugt,
Ten bangen boezem uit doet braaken.

Leer zoo de zwier van 's weereldts ren
Beknopt op 't Treurtoonneel verbeelen:
Win Palm en Lauwren door de Pen,
En halsçieraadt door uw' Penceelen.

JOH. VAN DOMBURGH.

Op 't zelfde.

GY hebt, ô ſchrandre geeſt! voor lang de lauwer-ſprantē
En ketenen van gout (uyt 's Keyzers handt vereert)
Door uwe kunſt behaalt, 'k zie door u Treurſtijls tranten
U lof noch ſtijgen, daar de gulde Zon braveert.

Z. v. G.

INHOUDT.

Den inhoudt van dit Spel leest men in *Flavij Josephi* Joodsche Historien achtiende Boeks vierde Deel. Als ook in *Egesippi* Verstooringe Jerusalems tweede Boeks vierde Deel. En is uit der Dichteren vryheidt versmeedt, en verrijkt met *Cornelij Taciti* dertiende Deel des tweeden Jaar-boeks.

DE Ridder MUNDUS, *schoon een vriendt van* SATURNYN,
Is op zijn Bedt-genoot verlieft; hy poogt die pijn
Te lijden met gedult, en in zich zelf te smooren;
Maar IDA, *Kamer-maagt van Vrouw* PAULYN, *bestaat*
Hem weêr te moedigen. zoo gaat uit eigen baat
Van deez' ontrouwe d'eer der kuischste Vrouw verlooren.

Want t'wijlen SATURNYN *te Hoof om 't Schout-ampt dong,*
't Gunt DRUSUS *dapperheidt hem uit de handen wrong,*
En dat de Staat-zucht port dien hoon met list te wreeken,
Terwijl men kuilen graaft, en strik en netten spant,
Zoo biedt de schelmsche Maagt Me-Vrouw ten val de handt,
En valsche Godt-spraak wordt door Isis rot besteeken.

Zoo eischt ANUBIS *beeldt haar kuischeidt voor een nacht,*
Den Tempel schaamt zich niet de smet van Vrouwe-kracht:
Schoon schijn van heiligheidt, om DRUSUS *tooverdichten,*
Te byster schreeuwt. De Vorst zich veinst hier om gestoort,
En handt-haaft met de Kerk des Kerk-bedriegers woort,
En dekt sijn ouden haat met schijn van Kerrek-plichten.

PAULINA *treedt terwijl, geleidt, ten tempel in,*
En boet, in steê van Godt ANUBIS, MUNDUS *min*
En geile tocht. helaas! geen lasterlijke daaden
Den snooden Offer-paap te veel zijn, nu zijn handt
Is opgevult met goudt. daar eens de goudt-zucht brandt,
Vervalt men teugel-los tot eindelooze quaaden.

Maar,

Maar, hoe verborgen of dit schelmstuk was bedoekt,
Zoo kan des heemelsch oogh een schennis, zoo vervloekt,
Niet lijden: MUNDUS *zelf belijdt zijn schelmeryen:*
BEDROOGE KUISHEIT *raast, en zoekt by* Cezar *beul,*
Die 't schelmsche Paapen-graauw, en IDA, *aan de Beul*
Ten straf geeft, om hun loon aan galgh en kruis te lyen.

PERSONAADJEN.

DECIUS MUNDUS, Vryer van Paulina.
SATURNYN, Man van Paulina.
PAULINA.
KLITUS, Knecht van Mundus.
IDA, Kamenier van Paulina, een Moorin.
CHEMNIS, Isis Priester.
REY van Roomsche Juffers.
REY van Hof-poppen.
TIBERIUS, Keizer.
FLAKKUS, Hof-raadt.
LIBO DRUSUS, een oorloogs Heldt en Schout van Roomen.
REY van Isis Priesters.
PAGIE van Drusus.
ECHO.

DE ROOMSCHE PAULINA, Of Bedrooge KUISHEIDT.

HET EERSTE BEDRYF.

Mundus. Klitus.

HIer lijdt de vrientſchap noodt, geprangt van liefde en minne,
De vriendtſchap tuſſchen my en Saturnijn; mijn zinnen
Verdoolen in de liefde, die 'k zijn Bedt-genoot
Paulina draag: zoo plicht als vriendtſchap my geboot,
Mijn waarde vriendt zijn huis getrouw'lijk te bewaaren
Voor ſchande, en goedt noch bloedt voor Saturnijn te ſpaaren.
Maar liefde, ſterker dan de doodt, my dringt; ik ſterf
Van minn', ten zy dat ik Paulinas gunſt verwerf.
Paulina! die mijn min, gebeeden, en geſchenken,
Veracht, verſtoot, verfoeit, ja klaagt, 't haar eer te krenken
Wanneer ik ſmeekend' hebb' mijn ſchat haar aangeboôn.
Geen rijkdom haar bekoort. helaas! ô wufte zoon
Van Venus! kon uw' ſchicht my doen van liefde raazen?
En kunt ghy 't minne-vuur in 't teeder hart niet blaazen
Van haar, wiens ſchoonheidt juiſt uw' moeder ſchijnt gelijk?
O neen, uw' macht verſmelt, aan 't zinken is uw rijk.
Ghy, die den dwingelant van Pithon kont verwinnen,
Vermoogt niets tot mijn hulp; mijn ziele brandt van binnen;
Dus dool ik hoopeloos, op hoop van haar te zien.
Daar komt zy. vlucht ik? neen, zouw ik mijn hoop ontvliên?

Eerſte Bedrijf. Tweede Uitkomſt.

Saturnijn. Paulina.

Mundus vervolgt.

Op heeden is 't de dagh, die Saturnijn zal kroonen
Met d'eer van bondelen en bylen, en beloonen

Zijn

2

Zijn deugt; men zal hem zien tot Roomens Burger-heer
Verheeven. *Satur.* 'k Dank uw gunst, geschiedt my zulk een eer,
'k Beloof u, Mundus, ook te voorderen tot staaten.
Mund. 'k Zweer by mijn Ridderschap u nimmer te verlaaten:
Elkander kruyen, en te kuipen om de gunst
Des Vorsten, en des volks, is nu de beste kunst:
Die hier niet t'huis en is die leidt gestadig achter.
Satur. Die trouwe vrienden heeft die kruit en kuipt veel zachter.
Te Hoof en wint men niets met onbezuist geweldt,
Hier helpt de gunst, en 't Gelt het allermeeste geldt;
De harten zijn te koop voor schenken en belooven.
Die hier wil kaarig zijn, die is en blijft verschooven.
Mund. Uw deugdt won 's Vorsten hart, uw deugdt verwekt geloof
In 't Roomsche volk. *Satur.* Tot flus Paulina, 'k ga te Hoof.
Mijn Lief! *Paul.* Mijn leevens vreugdt! hoe kan 't onrustig wroegen,
Die bitt're Hof-zaus, u dus smaaken of vernoegen?
Satur. Het past mijn Aadel, en de deugdt van mijn geslacht,
Die ooit tot 't hoogste ampt wel waardig zijn geacht:
Het waar mijn stam een schand'. *Paul.* Ghy leefden veel geruster.
De snoode nijdt alle eer en roem vervolgt als zuster.
Satur. Ik steun op 's Vorsten gunst, Tiberius my mint.
Paul. In 's Vorsten hart te zien is zellef Linceus blint.
Een Hooveling te vaak de stant des Hofs mis-reekent.
Satur. Ik ben reedts op de rol der Schouten aangeteekent.
Paul. De nijt u ondermijnt, de list u onderkruipt.
Satur. Ik heb mijn stuk te vast, de zaak is wel bekuipt.
Ik keer met vreugt weêrom, mijn hoop en kan niet liegen. *binnen.*
Paul. Ik hoop dat u, mijn Lief, de hoop niet magh bedriegen.
Mund. Ik blijf, met uw verlof. *Paul.* Ghy doet mijn eer te kort.
Mund. Als ik eerbiedig kniel, ja voor uw voeten stort,
Hoe kort ik dan uw eer? *Paul.* d'Oneerlijke verzoeken,
Daar ghy my steedts meê quelt, doen me uwe gunst vervloeken.
Mund. Hoe kan 't oneerlijk zijn, ô schoon Godinne-beelt!
't Gunt uit eerbieding spruit? *Paul.* Uw vleyen my verveelt,
En Saturnijn onteert; is dit die liefd betoonen
Die gy hem zwoert? gy zoekt hem en zijn huis te hoonen.

Mund.

Mund. En acht gy u gehoont, om dat ik u bemin?
Paulina! is 't mijn ſchult? *Paul.* Ik hebb' u van begin
Geſpelt, dat uwe min zouw teelen ſnoode luſten;
Bemint zoo lang 't u luſt, maar laat m' in vrede ruſten.
Mund. 'k En kan niet ruſten, ſchoon mijn geeſt is uitgeſlooft,
Ik ſterf: gy hebt mijn hart, mijn ziel my zelf ontrooft,
Ik leef alleen in u, gy hebt met deez' uw oogen
U trouwe Decius uit deze ſchim getoogen:
Ik zoek my zelf; verlicht met weinig gunſt mijn pijn.
Paul. Verlaatme; ik blijf getrouw mijn waarde Saturnijn. *binnen.*
Klitus. Onwill'ge honden, ziet, dat meugje alt'zaam weeten,
En dienen tot geen jagt. *Mund.* Wat heeft mijn borſt bezeeten?
Is 't een vergifte ſlang? een adder knaagt mijn buik,
Gevoedt met helſch fenijn in Tiſiphonas pruik,
Dees ſtelt m' als in een gloedt van felle razernyen:
In minne-brandt, helaas! nu ſchijnt zy voort te vlyen,
Zy krultme in 't voorhooft, ja deur 't gantſche bekkeneel,
Beſmet mijn adem, fy, zy walgt my door de keel.
Mijn oogen ſtaan vol vuur, als twee vergifte draaken.
Kan u, Paulina, zoo een monſter niet vermaaken?
O neen, 't onnooz'le lam heeft met geen leeuw te doen:
De duif en pleegt geen min by 't felle griffioen,
O neen! wat luſt of vreugdt heeft ooit de min gezoogen
Uit zoo een helſche mondt, en baziliſcus oogen?
Een koude vrees verſchrikt my voor my zelf, te ſpaad'
Is alle raadt, helaas! *Klit.* O neen, ten is zoo quaad
Noch niet, als uw genaade laat zich zelven voorſtaan,
Met een purgeering, of kliſtery, zal 't wel doorgaan:
Stak my die dieffche worm, of ſtondt mijn kop zoo kroes,
Ik ſpoeldenze onder uit, of ſmoordenze in een roes.
Je neus in 't aanzicht ſtaat gelijk je zijt gebooren,
Al 't onderſcheidt is dit, je bent niet wel geſchooren.
Mund. Geſchooren! zwijg, ik wil in 't veldt van Prozerpijn
Gaan doolen, onvernoegt, in lijden, ſmart en pijn:
En voor 't rampzaalig lot van Atrops tijdig duiken,
En wil, tot ſterven graag, noch ſpijs noch drank gebruiken.

En gy, mijn dienaar, zult verzorgen, dat ik ſtil
Blijf afgeſlooten, en uithonger, want ik wil
U wel beloonen. *binn.* *Klit.* Ja mijn Heer die wil verſtikken,
Dat valt mijn keel te droog, ik houw te veel van 't ſlikken.

Eerſte Bedrijf. Derde Uitkomſt.

Ida.

Die zich in zeemels mengt wort in den trogh geſtort.
By d'ongelukkigen ſchiedt altijdts wat te kort.
Hem treffen druppelen die niet en mijdt waar 't reegent.
Die keur heeft dan verkies een plaats die d'heemel zeegent.
Hy zoeke een rijke ſtadt die dierb're Waaren veilt.
Men zoeke een ruſtig ſchip, beproeft en wel bezeilt,
Wen m'oover zee begeert. die aan een goude waagen
De handt biedt, blijft wel licht een naagel; 't is te waagen.
Hy treede in zonneſchijn die 't zonnelicht begeert.
Men wort by 't volk geacht waar by men meeſt verkeert.
Gelukkige Ida dan, 'k geniet meer heils en weelden
Uit Saturnijns geluk, als Vrouw Paulina deelden.
Me-vrouw bemint my, maar die liefde maakt my ſtout;
Ik minn' haar weder; doch, bekoort door Mundus goudt,
Of mijn meêdoogentheidt, legg' ik Paulina laagen,
Doch zonder haare ſchaad', om Mundus te behaagen.
Maar wat beduiden't, dat hy, zoo my docht, verbaaſt
Vertrok! zijn Klitus komt, wat ſchort hem dat hy blaaſt! *zy ſchuilt.*
Klit. By grutten, potpaſtey, by ſpijs en vochte dranken,
Mijn gorgel is verroeſt, tuf, dubbeltjes en blanken.
Mijn heete maag die ſplijt als potaard in de zon;
Ik val in duigen, als een ouwe butterton:
Ik ben zoo droog als turf: mijn hart dat brandt als zwaavel;
Hoe leſch ik deeze vlam? ik wouw ik tot de naavel
Stondt in een reegenbak van Bier, of Brunſche Mom,
En tot de ſnaavel in de wijn. *Ida.* Kom, Klitus, kom,
Al brandje noch zoo zeer, ik weet den brandt te leſſen.
Klit. Jou Hoer, ik zal jou... *Ida.* Kom, ja kom vry met je zeſſen.

Klit.

Klit. Wat heb ik u misdaan? *Ida.* Ik vreesde voor de vlam,
En blusten 't vier by tijdts, en benje daarom gram?
Klit. Malloot hier is geen brandt, als binnen in mijn darmen.
Ida. Wel benje dan verlieft? wel Klitus, ey! och armen!
Uw' heer heeft u gewis de vryery geleert.
Kom vry mijn eens om 't jok. *Klit.* Dat is 't niet dat my deert:
Ik brandt, ik ben verlieft, ik vry, ja uwer liefden,
En wensch met al mijn hart, och, datje mijn geriefden.
Ida. Een moogelijke beed'. *Klit.* En deez' ontzielde kruik
Zijn buik, tot mijn gebruik, opvulden met wat puik
Albaan, en lachrima fiascons mus kaat, dozijnen
Fransijns, rijnsarum, klaar spaans, en friaulsche wijnen.
Ik zwijm, mijn kraan-godin, en deez' verliefde borst,
Ten zy gy laafnis schenkt, zal sterven, droog van dorst,
En volgt zijn heerschop na. *Ida.* Waar is uw heer verstooven?
Klit. Dat zwijg ik. *Ida.* 'k Bid u, zegt. *Klit.* Gy most my eerst belooven,
Te gaan na kraanenburg; ten tweeden, mijn verhaal
Te sussen. *Ida.* Zeg, ik zal. *Klit.* Hy zit in d'onder-zaal
Van 't lust-huis, en hy poogt van honger daar te sterven.
Ik ben zijn erfgenaam, die na zijn doodt zal erven.
Ida. Wel plompen eezelskop! hoe, zwijgje dat voor mijn?
Ga binnen, boet uw' lust. wat zal 't noch eintlijk zijn?
Klit. binnen.

Ida vervolgt.

Mijn beste honigbie gevallen is aan 't quijnen;
't Is best ik, door mijn list, zijn quelling doe verdwijnen;
Smart hem 't mislukken van zijn minn', my treft en smart
Het missen van 't genut van gelt en munt aan 't hart.
Hy plagh, wanneer ik wist geleegenheit te vinden
Om by Mevrouw te zijn, my dapper te verbinden
Met roode kroonen goudt. mijn dienst is om 't gewin.
Die my met goudt verplicht, geniet alleen mijn minn'.
binnen.

Klitus, al zingende.

DRy treên in een ſauciertje, mijn geeſt is vol van vier,
Deur 't geſtampte druiven-bier:
Want ikke, deur 't ſlikke, van hikke, ſchier ſtikke,
Dat drinken en klinken, en 't glaasje te likken,
Dat klimt my tot inne mijn kop.

Smeert de borſt en braadtviſch, hier hangt den witten turf;
By de vetpot, zuip en ſlurf,
Ja 't ſpit en gebraaje gelaaje, met vlaaijen,
By dronken, beſchonken, aan 't kappen en maaijen,
Aan 't ſmullen, al heb ik geen gelt.

'k Zeg, gelijk de blinden, ik wouw wel dat ik het zagh,
Met Jan Snel, die 't zoo wel magh,
En Keesjen, aan 't drinken en klinken, tot zinken,
Met hoopen van ſtoopen, wy zullen niet hinken,
Maar treeden als baazen te veldt.

Raakenwe aan een diſch, ja, al druiptze noch zoo vet,
Die met ſchoot'len is bezet:
Wy kunnenz' ontlaſten, en taſten als gaſten,
En ſmeeren als heeren, en vullen ons baſten,
Van vaſten en honger ontſtelt.

Of mijn heerſchop reutelt, zoo treên ik nochtans hier,
Om met zoo een weitſche zwier,
Hem luſt te doen krijgen, met nijgen, tot vijgen,
'k Zal wijzen ſauſijzen, die zal ik ontrijgen,
En ſtootenze al deurre mijn krop.

binnen.

Eerſte

Ida. Mundus, in zijn kamer. Klitus.

DIt is 't gevangen-huis, hier heeft hy voorgenoomen
Te ſterven. Mundus op, 't is hier geen tijdt van droomen.
Hou, holla, hey, doet op. *Mund.* Wie ſtoort mijn droeve ruſt?
Ida. Een die alleen uw heil te vinden is bewuſt.
Mund. Ach Ida! Ida, ach! wilt gy mijn doodt noch ſchorten?
Ida. Gewis zijn minnaars blindt, want zy haar daagen korten,
En treuren, zonder luſt, en leeven zonder vreugdt.
Die ons bekooren wil, die paſt een fixe jeugt,
Een mannelijke moedt, een lach, een vroolijk lonken.
Men kan met dit gepruil geen vrouwen-hart ontfonken.
Mund. Maar wijl de wanhoop my in deeze elende ſtiet!
Ida. De wanhoop, Decius, paſt dappre mannen niet.
Na bidden paſt gewelt, en zoo 't gewelt ook miſten,
Beveel het Ida, 'k zweer, ik help u door mijn liſten.
Mund. Zoo gy my helpen kunt, mijn leven is verplicht
Aan u. *Ida.* Ja 'k zweer, ik zal; wat valt mijn geeſt niet licht
Om doen? maar zeg, wat boodt gy haar te ſchenk? of magh men
't Niet weeten? *Mund.* Ida, ja: tweehondert duizent drachmen
Die geeve ik willigh. *Ida.* Wech, veel min ik 't u beloof.
Kom, kleedt u ſierlijk, en gaat wel gemoedt te hoof,
En eer het morgen is, ik zweer, gy zult 'er doorſlaan:
Maar, tot een goedt begin, je moſt eerſt in 't kantoor gaan.
Mund. Kom, Ida. *binn.* *Klit.* Dat 's gepreekt! mijn heer is ſtrax bekeert:
Maar 'k loof dat hem de maag geheel is uitgeteert.
'k Wed gy, zoo wel als ik, woudt datje al aan de ſlerp waart.
Den honger, by mijn keel, is wel te deeg een ſcherp zwaart.

binnen.

Eerſte Bedrijf. Zeſte Uitkomſt.

Chemnis. Saturnijn.

IS Saturninus Schout? geluk in deezen ſtaat.
Satur. Ik bid de Gooden my verhoên voor grooter quaadt.

Ik vrees, Tiberius is my niet wel gewoogen;
Des Keizers gunſt heeft mijn verwaantheit nu bedroogen;
Ik ſcheen de naaſte, maar een, die men d'ongenaâ
Van Cezar ſpelde, wort verheeven, en zoo draa
Ik 't hoorde, ben ik hier, als in uw kerk, gevlooden.
Chemn. Onzeeker is de gunſt der menſchen: by de Gooden
Is veel gewiſſer heul en toevlucht. wie is voor
U in het ampt geſtelt? *Satur.* Wie? Libo. *Chemn.* Druſus? 'k hoor
My doof! ik weet nochtans hoe 't Cezar heeft verdrooten,
Dat Libo roemde, van Pompejus ſtam geſprooten,
Te zijn Auguſtus neef; de vorſt is ſneêg en loos.
Wat zal dien laſteraar! dien ketter, valſch en boos,
Dien tooveraar! die, deur vervloekte tooverdichten,
Verbooden geeſten roept, en d'heilige geſtichten
Der tempelen onteert. 't is tijdt nu toe te zien,
Eer hem den Keizer zelf begint de handt te biên.
Maar 'k heb dien Druſus reets zoo ſchoon een ſpel gebrouwen,
Dat ik volſpeelen zal, al zou 't my eeuwigh rouwen.
Begeef u weêr te hoof, en veinſt u wel gemoedt.
Satur. 'kVerteer mijn vleeſch van ſpijt, en zwelg verkropt mijn bloedt,
En ſtervend', zal my eerſt op 't nieuw te leeven veinzen.
Chemn. Die 's prieſters hulp geniet, hoeft niet beſchreumt te deinzen.
Satur. Indien my Iſis wreekt van deez' ontfangen hoon,
'k Zal ſchenken in uw' kerk een dubbel goude kroon.

Rey van Hof-poppen.

O Wiſpeltuurige Fortuin!
Wat dorſt gy giſteren belooven?
Gy ſtoot uw' eigen bouw tot puin,
En hebt ontijdigh hem verſchooven,

Die van 't gemeen met roem en lof,
Te hoof met een eerbiedigh juigen,
Was toegeknikt: de minſt' in 't hof
Onwaardight zich voor hem te buigen.

En

En die Fortuin bestont alreê
Zijn graf te delven, als verweezen,
Is, als een Febus, uit der zee,
In zonne-straalen, opgereezen.

Eerste Bedrijf. Zeevende Uitkomst.

Mundus. Chemnis.

SPrak uw hoogwaarde niet met Saturninus eeven?
Chem. Hy sprak my stervende. *Mund.* Op koste van mijn leeven
Zoo zal ik wreeken zijn ontfangen smaadt en hoon,
Ik ben hem hoog verplicht. *Chemn.* Niet met geweldt mijn zoon,
Maar veinst u: door mijn list zal Drusus val niet marren.
Gy weet, hoe hy, verliest op 't zwaijen van de starren,
Geheele nachten slijt in 't groote worstel-rondt:
En meet het starreveldt tot oover d'Orizont,
En zoekt den eigen loop van ieder der Planeeten,
Om zijn toekomend heil, of ongeluk, te weeten.
Hy roert het doodt gebeent, of doet een toover-geest
Opschieten van beneên. gaa, volg hem, onbevreest,
Indien hy t'aavond spaâ meest onverzelt gaat dwaalen,
En spreek hem eindlijk aan: gy zult hem dan verhaalen,
Wanneer 't te passe komt: hoe dat een toover-kol,
Ontrent uw' paarde-stal, duikt in een eenzaam hol,
Die wijze Egiptin heet; en poogt hy haar te zoeken,
Vervolg hem voorder stil: hy magh die uur vervloeken
Wanneer hy wordt betraapt in zijne hexery.
Neem een getuige meê, die tuigen kan met my:
Ik zal, met wijs beleit, de voorder rest beschikken.
Mund. 't Is goedt. ik zweer, ik zal zijn toovery verklikken.
binnen.

Eerste Bedrijf. Achtste Uitkomst.

Ida. Chemnis.

GOdinne-priester! u t'ontmoeten spelt geluk.
Het groote Room beleeft voor 't witte myter bukk',

En Memſis prieſter eere, en vulle uw' kerk met offren,
Voor Iſis, de godin der Roomſche eedel-joffren.
Uw' wijſheidt is alleen die haar de zinnen leidt,
Haar ſteun, haar raadt, haar heul, het roer van haar beleidt.
Chemn. Ik hebbe u, Ida, uit de dienſtbaarheidt getoogen,
Om dat gy hebt Mevrouw tot onze kerk bewoogen,
Nu is van nooden, tot een teiken van uw' trouw,
Uw' hulp, voor my, uw' Heer, den tempel, en Mevrouw.
Verzoek Paulina, zy gelief u te gehengen
Een offer, deezen nacht, aan Iſis te volbrengen.
Ida. En twijfelt niet, Mevrouw my laat altijdt verlof:
Zoo uw' hoogwaarde my vergunt gelijke ſtof.
Gy weet, geen tempel is zoo hoog in eer geſteegen
Als Iſis kerk, door u; dijn wijſheidt kent de weegen
Om hand'len tuſſchen bey met Gooden en met menſch;
Gy meldt d'orakels. kom, en help my tot mijn wenſch:
Deez' rijke en vetten buit belooft u wat byzonders,
Het dient geheelt, en 't gunt ik wenſch, is vry wat wonders.
Chemn. Geen dienſt, hoe zwaar, zoo gy my heeden dienſt belooft.
Wat 's uw verzoek? *Ida.* Mevrouw te hangen in het hooft,
Hoe een der Goôn op haar verlieſt is, en voor morgen
Haar minn' genieten wil, in uwe kerk. verborgen
Zal hy zich ſchuilen, in het binnenſt' van het koor.
Zie daar, 't is enkel goudt. *Chemn.* Hoe, Ida, hoe, ik hoor
Een ergernis! *Ida.* Wel hoe, wanneer de Goôn verſchijnen?
Neem, Chemnis; daar, ontfang; ik zal hem doen verdwijnen,
Beweegt gy maar Mevrouw tot deeze kerrek-plicht.
Al wat onmooglijk ſchijnt, dat valt den Prieſter licht.
Gy zult noch rijker tak van goude vruchten plukken.
Chemn. Ik zweer u mijnen dienſt. *Ida.* Wie twijfelt aan 't gelukken?
Chemn. Nu, Ida, ik berey een heemelſch bedde en diſch.
Ik hebb' uw hulp van noô, daar helſch te ſpooken is,
Gy zult de ſpookſter zijn. kom treeden wy na binnen.
Die 't wel volvoeren zal, die moet zich wel verzinnen.

Rey

Rey van Roomsche Jufferen.

DEr Roomsche vrouwen roem, zal nimmer vrouwen wijken,
Trots Amazoons gebiedt, in onbekende rijken,
Zoo lang des Tybers vloedt bespoelt 't Ausonisch veldt;
Zoo leeft ook Klelia, spijt al 't Hetrusch geweldt.

Die, stijgende te paardt, met maagden, ja heldinnen,
De stroom doorwaaden dorst, en mannelijk verwinnen
Porsenna. Klelia! blijft eeuwigh hoogh vermaart;
Dat tuig het marber beelt, op 't spikligh porfier paart.

Wie kon Koriolan, en 't Volsche heir verduuren?
Wie schutte Roome voor zijn saabel, en de muuren
Voor 't vallen overhoop? Veturia verwon
Het strijdtbaar hart, dat geen Romein verwinnen kon.

Zoo scheiden d'oorloogs-moedt, de dochters der Sabijnen
In 't heir van Tatius. wat paarlen, wat robijnen
Verçieren hals en hooft, wy hebbenze aangeboôn.
Ons pronk is eerbaarheit, en kuisheit is ons kroon.

't Geschonde vrouwen-bloedt te plengen, en te plassen,
Was d'eerste grontvest, daar het zaadt is uitgewassen
Van vryheit, die den Staat tot door de wolken hief;
Dank heb Lukretia, die'r kuisheit was zoo lief.

Zoo liep Virginia haars vaaders ponjaardt teegen,
Om Appij snoode lust en boos gewelt verleegen.
Het Roomsche vrouwen hart de geile lust verfoeit.
Deur onze kuisheit is de stadt ten top gegroeit.

Maar woont de deugdt beneên, in menschelijke zinnen,
En zijn in 't sterflijk volk ook deugden der Godinnen:
Zoo is Paulina van de Gooden toegedeelt
Dat zy in eerbaarheit van geen Godin verscheelt.

TWEE-

Eerste Uitkomst.

Paulina. Chemnis.

GY hebt me in een gelijk gewicht van reên gestelt,
De Goôn te stooren, of mijn eer te doen geweldt.
Chemn. O neen, gy zult uw' eer met glans ten heemel heffen,
En d'oover zaalge stand hier naamaals bet bezeffen.
De geur van ambrozijn, en nektar, geeft alreê
Een zoete lucht. *Paul.* Nochtans ik voel maar hartenwee.
Chemn. Godin! (want nu voortaan past u dien naam te voeren)
Mijn geest is opgerukt, d'orakels my vervoeren:
My dunkt, ik zie als noch, hoe Isis van om hoogh
My toeloeg, daar zy zat op Junoos reegen-boogh,
Een zuiver lijnwaat speelde, als dobberende baaren,
Om 't spierrewitte lijf, een kroon van gouden airen
Besloot 'er slaapen, daar een helle en zilvre maan
Uitschitterden, omringt met roode rooze-blaân.
Zy voerde een scepter in de vuist, en dreef beneeden,
Het zwierd' 'er, om end' om, vol jonge Godlijkheeden;
Osiris, Memfis heil, de zwijger Herpokraat,
Bubaste, en Axis, en den schoonen daageraat,
Die met haar bellen weet de tijden af te meeten,
De Godt des jaars, in zijn gekromde slang gezeeten;
En hy, die uwe minn' verwaardight om beneên
Te zijgen, blonk om 't schoonst', hy trad voor d'andre heen,
En heeft my flux belast zijn gunst u op te draagen.
Gy weet de Goôn zijn licht verwekt tot straff en plaagen.
Gy kent haar macht. *Paul.* O jaa, maar dit 's mijn eer te naa.
Chemn. Paulina! lijdt dan d'eer ook by de Gooden schaâ?
Zy kunnen, als 't haar lust, u schenden en verkrachten.
Paul. 't Gemoedt blijft ongeschendt. *Chemn.* Onnoozele gedachten!
't Gemoedt is aan de kerk, en tot haar dienst, verplicht,
De kerck ten dienst der Goôn. *Paul.* Mijn boezem treft een schicht,

Ik ben geperst mijn eer, of dienst der Goôn te krenken.
Chemn. Is 't dan zoo slecht een eer, zijn eer de Goôn te schenken,
En zelf Godin te zijn, of moeder van haar zaadt?
Paul. Ik bidde om oorlof, en tot aavondt mijn beraadt.
Chemn. Ik zie Anubis toorn en gramschap voor mijn oogen,
Beraadt of uitstel, neen, dat 's booven mijn vermoogen.
Paulina, ach! ik zorg, ik zorg, dat gy, met spaâ
Berouw, gevoelen zult Anubis ongenaâ.
Paul. Gy moogt Tyberius en Saturninus zeggen,
Dat ik my willigh buig na 't geen zy overleggen. *binnen.*
Chemn. Zie daar de eerste bres! nu zal 't op 't stormen gaan;
Ik zie op 's vyants toorn alreê de zeegevaan.
Met zoete woorden kan men vrouwen harten buigen,
En 't reede-wikken breekt haar reed'lijkheit in duigen.
Het priesterlijk gezagh, en 't glimpende bewint
Ontrent d'altaaren, maakt d'onnoozle menschen blindt;
En 't hof, al merkt het iets, dat houdt het oogh gelooken.
Men geef mijn mondt geloof, of 't zal noch wonder spooken.

Tweede Bedrijf. Tweede Uitkomst.

Flakkus. Tyberius.

IS 't mooglijk, Cezar heft noch Drusus op in staat!
Tyber. Hy naadert tot zijn val, die, met den daageraat,
Op Febus waagen, poogt de goude zon te mennen;
Gy zult een Faeton, op 't onbezuist', zien rennen,
Verzengen in zijn glans, en tuimlen van om hoogh.
Flakk. Wat ons onzichtbaar is, dat ziet des Vorsten oogh.
Want Drusus, Lepida deed' by d'Egiptsche wijzen
In haar verbooden konst en gruwlen onderwijzen.
Hy vorscht na 't hoogh geheim van Cezars waardigh huis,
En mengt zich met Kaldeen, en tooverziek gespuis,
En dwaalt, den gantschen nacht, om 's heemels loop te meeten,
En 't zwaaijen van 't gestarnt. *Tyber.* Onmooglijk zal hy weeten

Zijn eigen ondergang. *Flakk.* Een mugge vloogh in't rondt,
Tot zy in d'outaar-toorts haar doodt en onheil vondt.
Tyber. Die zwak van ſchoud'ren is, niet beeter kanmen plaagen,
Als laaden hem een laſt onmooglijk om te draagen,
Zoo kreukt hy door 't gewicht. is hy in 't oorloog braaf:
Een krijgſman ſtaat te hoof als een verſtomde ſlaaf.
Dit ampt was Saturnijn van ooverlang geweezen.
Flakk. Daar is hy, en een mom van vreugde dekt zijn vreezen.
De jonge Mundus volgt. ook Druſus. *Mund. Satur.* Cezar leev'.
Druſ. Tyberius geluk Auguſtus overſtreev'.
Ik zal u dankbaar zijn, zoo lang mijn bloedt uit d'aadren
Zijn leſte druppel ſtort. ô Vaader aller Vaadren
Des Vaaderlandts! die my ver booven waarde kroont.
Tyber. Auguſt liet nimmermeer de dappren onbeloont.
De kroonen die ghy hebt, in zoo veel zwaare tochten,
Aan d'Eems en Rijn verdient, en ridderlijk bevochten,
Zijn ſpooren, die de jeugt ophitzen, om den voet
Eens wakkeren ſoldaats te volgen, vol van moedt.
Chemn. Gaf Cezar ooit gehoor aan kooningklijke booden;
Vergun my dat ik ſpreek, als tolk der hooge Gooden.
Tyber. Wat Prinçe op aarde en gaf geen prieſter flux gehoor,
Die'r troon is ooverwelft met 's tempels heiligh koor?
Zeg, Chemnis, wat 's uw' laſt? *Chemn.* Met recht zijn ellef volken
Begeerigh, om een kerk te bouwen tot de wolken,
U, Cezar, toegewijdt, daar Smirne blijde op praalt,
En hooge altaaren ſticht. *Tyber.* Onnoodigh dit verhaalt.
Volvoer uw' boodtſchap. *Chemn.* Godt Anubis beeldt, in't vieren
Van Iſis feeſt, bezweek: 't gewey der offer-dieren
Was zwart verzengt: ik vondt de leever ganſch aanſtukk':
Ook brulde een jonge ſtier, en boodtſchapte ongeluk:
De koolen doofden uit: het voorhang ſcheen te ſcheuren
Van 't binne-koor: van zelfs ontſprongen al de deuren,
En grendels: en de toorts en lampen, voor 't altaar,
Die branden duiſter. en een blixem, ſnel en klaar,
En fellen donder ſloegh, dat al de pylers dreunden.
Ik, die, vol angſt en ſchrik, aan 't koor der Gooden leunde,

Ver-

Verdubbelde mijn vreez', vermits de priefterrey,
Genijtert, en geftaaft, met heiligh kerkgefchrey,
My aanzocht, om den wil der Gooden t'onderzoeken.
Ik tradt, al beevende, naar binnen, by de boeken
Inachris, in de grott; de fchijn eens jongen Godts
Verfcheen my fchichtigh, en, gezeeten op de rots,
Zoo fprak hy: vreeft u niet, ô bloem der grijze haaren!
Ik ben Anubis, die noch eeuw, noch tijdt, noch jaaren
Verouderden mijn jeugt: die altijdts groey en bloey,
En nu, op een verlieft, in heete minne gloey.
Ik zweer, u met mijn gunft geftaadig by te zyn, naa
Dat ik genooten heb mijn liefde van Paulina.
Zoo fprak hy, en verdweên. ik zeeg, bezwijmt, ter aard,
En dankte met gebeên, zoo ras ik was bedaart.
Ik vondt den tempel weêr in ftant en goede ordre,
En ylde, om, in der haaft, Paulina te bevordren,
Met uw verlof, ter feeft. *Tyber.* Wie kan hier teegen zijn?
Indien 't Paulina luft, en lijdt het Saturnijn.
Satur. Niet ik, maar 't eerbaar hart zal zich hier teegen zetten:
Ik weet, een Godtheit kan haar eere in 't minft' niet fmetten.
't Is ingebeelden droom, 't omhelzen van de Goôn.
Spreekt zelf Paulina. *Chemn.* Steun en ftut van Cezars troon!
Gelukkigh zijt gy, die bezit die uitverkooren.
Men mijde alle oirzaak om de Gooden te verftooren.
Wanneer den donkren nacht den aardtboôm overfpreit,
Is 't noodt Mevrouw verfchijn. de geeftlijkheit bereit
Den tempel, om den Godt Anubis wel t'ontfangen;
Men zal d'altaaren vol van bloeme-kranzen hangen,
En 't koor met fakkelen en lampen, en de wandt
Omfpannen met tapijt, 't poortaal, en ruimen trant
Vervullen met muzijk, en orgelen en kooren,
De wimpels om de kerk omvoeren, en den tooren
Met wintlicht pronken. ooit is by de Gooden groot
Geacht, den dienft, hoe klein, zooze uit goe neiging fproot.
Tyber. Gaa, grijze Priefter, laat voort alles wel bereiden;
Wy zullen t'aavond zelf de bruidt ter kerk geleiden.

De Gooden geeven ons, zelf daaglijks, wat ons luſt;
Met recht Anubis zich op 't feeſt eens moede kuſt.

binnen.

Tweede Bedrijf. Derde Uitkomſt.

Druſus.

EEn Godt Paulina eiſcht; waar toe? om te beſlaapen.
Ik hebb' er ook geeiſcht, maar Mavors ſchildt noch waapen
Die Venus heeft geacht; mijn arm was haar te ſterk;
Een teedren hooveling verjoeg me ô ſpijt! uit 't perk
Van haare borſt. ik zwoer me eens eindelijk te wreeken;
't Geluk heeft Saturnijn van eer en ampt verſteeken,
En my gehuldight: maar mijn wraak is noch t'onvreed',
Om 't hoonen, en den ſmaadt die 'k van Paulina leedt.
Schoon ik 'er niet bemin, 'k kan echter nimmer ruſten,
Voor dat Paulina boet mijn tocht en geile luſten;
Ik hebb' my lang genoegh gepait met ongedult.
Hoe grof ik zondigh, Godt Anubis heeft meer ſchult.

binnen.

Tweede Bedrijf. Vierde Uitkomſt.

Ida. Paulina.

MEvrou, wat nieuws! Mevrou, de gantſche weerelt mompelt.
Paul. Gewis, hoe dat uw' vrouw, van onheil overrompelt,
Doolt in een labirint. *Ida.* Neen, hoe vrouw Venus kindt
Een nieuwe Pſiche lieft, en vierighlijk bemindt.
Paul. Neen, 't is hoe Junoos wraak, een droeve rol te ſpeelen,
Den blixem heeft gewet te treſſen op Semele.
Ida. Neen, 't is hoe Mars, verliefd en blaakende, beneên,
In Veſtaas nonnekoor, vrouw Ilia verſcheen.
Men wacht een Romulus. *Paul.* Men wacht de ongelukken
Die Io jammerlijk ter aarden deeden bukken.
Ida. Men wacht verbintenis met 't heemelſche geſlacht.
Der Gooden gunſt bedouwt de weerelt onverwacht.

Alkmena! tooy uw' pruik, om Jupiter te wachten.
De goude zonne neemt een reize aan, van dry nachten.
Men wacht een Herkules. *Paul.* Kreüze ſtaat beſchroomt,
En vreeſt de vlam, en waakend, weet niet of zy droomt.
Ida. En is Mevrouw niet die 't Orakel heeft verkooren?
Paul. Mijn Ida! jaa ik ben 't. *Ida.* Wat vreugd is 't my te hooren!
Godin! gy zijt een ſtar, de deugdelijkſte ziel
Van Roome; billijk dat ik voor Paulina kniel.
De glori, deur de kling, in 't Spaanſche Rijk bevochten,
Van bey de Scipions, en d' Afrikaanſche tochten,
Verheerlijkt met triumf; bezweeken voor de gloor
Van Kneus vroome zoon, die 't Roomſche volk verkoor
Als deugdelijkſte man, om in haar ſtadt t'ontfangen
Der Gooden Moeders beelt, met juichen en gezangen.
De Gooden kennen beſt waar volle deugde in woont.
Is Godt Auguſtus by de Goôn met eer bekroont:
Gy oovertreft zijn roem, die in dit ſterflijk leeven
Wordt Goddelijk ge-eert, en als Godin verheeven.
O allerwaardtſte vrouw! daar 't Roomſche rijk op boogt,
De wolken zijn uw bedd'; uw' Bruigom uit der hoogt
Komt daalen, in een vlaag van rooze en eglantieren;
De ſponden van uw' koets vol Minnegooden zwieren,
Terwijl Anubis u dien nektar heeft belooft.
Paul. Ik dobber in een zee, van zeil en roer berooft,
En wordt geſlingert, deur de golven en de winden;
Waar zal ik eindelijk behoude haaven vinden? *Chemn.*
Ik val of Scille, of zelf Charybdis in den ſtroot. *en Saturn.*
O Heemel! 't kan niet zijn, ach! help me in deezen noot! *uit.*
Daar komt mijn Saturnijn. mag men uw bedd' beklimmen?
Satur. Paulina, neen; ſchep moedt; de Gooden zijn maar ſchimmen.
Den tempel wil alleen u kroonen met alle eer.
Paul. Uw' wil is my een wet, mijn lief en waarde heer.
Schoon my Jupijn om hoogh wou booven Juno eeren:
'k Liet liever 't leeven, eer een Godt my zouw onteeren,
Ik zwijgh een ſterflijk menſch mijn kuiſheit ſmetten zouw.
Satur. Uw' kuiſheit is bekent, mijn lief. *Chemn.* Gy zult, getrouw

Aan

Aan Saturnijn, noch eer noch kuisheit niet bevlekken:
De groote Isis zal u tot een borg verstrekken.
Zouw een Godin, die gy zoo vierigh offer brant,
En 't heiligh koor beschenkt, iets dulden tot uw' schand?
Eer zouw den blixem, en den donder alle zielen,
Den heemel d'aarde, jaa de starren zelf vernielen;
De maan, en goude zon verdwijnen in een domp;
't Heel-all verwarren in een ongeschikte klomp;
De Goôn de zaalge stant en rust des heemels haaten.
Paulina, neen, mijn kerk wort nimmermeer verlaaten
Van Isis, die uw' eer en kuisheit hooger schat.
(Kalistoos zwangren buik en kon Diaan in 't badt
Zoo niet verstooren, noch in gramschap zoo niet stooken,
Toen haare maagde-plicht was van Jupijn gebrooken)
Zy is van schendery om eigen schennis schuw.
Anubis bidt verlof by Saturnijn en u,
Al schoon hy met gewelt zijn wenschen kon verkrijgen.
't Geheim van 's heemels wil is voorts geboôn te zwijgen.
Ons past gehoorzaamheit, gelijk 't gebiên hun past,
En die hun best belieft, diens huis ten heemel wast.

Paul. Dat zaghme aan Filemon en Baucis, die de Gooden,
Hoe arm, in 't needrigh huis, op 't soober gastmaal nooden;
Haar huis wies heemelhoog. *Sat.* d'Onwilge wort verplet. *binnen wordt geklopt.*
't Zy wat de kerk gebiedt, hoe 't zy, 't is my een wet.
Wie daar? *Ida.* Heer Mundus is't. *Chemn.* Kom treên wy t'zaam bezijden,
't Besluit ons raadts zal zijn dat Drusus koome in lijden.

Chemn. Saturn. Mund. binnen.

Ida. Mevrouw, 'k vergeet my zelf, in 't ooverschoon gezicht,
Als een Pigmalion: uw' voorhooft geeft een licht
Gelijk een zonne-straal, uw' oogen staan en flonkren
Als heldre starren, jaa mijne oogen die verdonkren
Haar aan te zien. *Paul.* 'k Genoot een aangenaamer rust,
Indien Anubis niet ontsteeken was met lust;
Ik heb zijn beeltenis 't aandachtigh aangebeeden.

Ida. Gy kondt geen beeter tijdt als hem ten dienst besteeden.

Paul.

Paul. Ik zie de Gooden zelf, deur aandacht, in de kerk,
Die aandacht geeft en ziel en zinnen ſtaadigh werk,
En 't heemelſch zoet gepeins doet al het aardtſch vergeeten.
Ida. Zoo is men hier beneên zelf by de Goôn gezeeten.
Die 't zaaligh hier geniet, 't gunt ons de hoop belooft,
Is zaaligh voor den tijdt. *Paul.* Mijn Ida, jaa 'k geloof 't:
Vermits des tempels dienſt my zoo 't gemoedt kan voeden,
Ja rukken heemelhoogh, dat geen der aardtſche goeden
Gelijken na 't vermaak dat van den autaar vloeit.
Mijn uit en intreê is op 's prieſters leeſt geſchoeit.
Ik weet die Chemnis volgt, en zal, noch kan niet doolen.
Ida. Gy gaat by wijſheit en by waarheit zelf ter ſchoolen.
Die 's prieſters treeden volgt en ſtruikelt noch en valt,
De deugt geeft al haar doen een vorrem en geſtalt:
Hy zorgt voor ons als vaader. *Satur.* Ida kom hier binnen.
Klit. Ik wenſch Mevrouw geluk, met al mijn zeeven zinnen.
Paul. Wel Klitus hoe behaagt u deeze nieuwe zaak?
Klit. Daar al de weerelt lacht, daar vind ik ook vermaak.
Voor u, Mevrouw, is 't licht, gy hebt het goet te waagen;
Laat Saturninus vry gewilligh pluimen draagen,
Die zijnder toch zoo veel. *Paul.* Zwijg, onbeſchoften guit. *binnen.*
Klit. Een die de waarheit ſpreekt, heeft ſtrax ten eerſten uit.
Waar haalt een eezel dank? hoe ook een eezel troetelt,
Of lief-kooſt, 't gaat hoe 't gaat, 't is altijdt weêr verhoetelt.
binnen.

Tweede Bedrijf. Vijfde Uitkomſt.

Mundus. Paulina.

MEvrouw, hoe draage ik my? die in veel heeter vuur
Als Godt Anubis zweeve, en ſtaadigh, trots en ſtuur
Van u verſtooten, leeve in een miſmoedigh ſterven,
En kan deur klaagen of gebeeden niets verwerven?
Mijn minne en liefde wort ondankbaarlijk geloont
Met bittren haat. *Paul.* De ſchaduw van deeze uiterlijke ſchoont
Bemint gy, en bevecht, als vyandt, 't ſchoon van binnen,
Als deugt en eerbaarheit; zoo gy my wilt beminnen,

Be-

Bemint mijn trouw gemoedt. *Mund.* Ik minn' 't Godinne-beelt,
In wiens uitwendigh ſchoon het ſchoon der ziele ſpeelt,
Het proefſtuk van natuur. zal ik deez' minn' beletten?
Paul. Wat u de minn' gebiedt verbieden u de wetten.
Mund. Ha wetten! die natuur tyrannigh overheert!
Natuur my 't minnen, en de wet 't verwinnen leert.
't Is teegen reên. ontzeit de wet mijn vierigh wenſchen!
Paulina! neen, die wett is voor d'onnoozle menſchen,
Een juk, waar onder 't graauw gebonden duikt. de wet
Der Gooden is natuur, die nimmer heeft belet
Aan Mars, vrouw Venus, vol van liefde-gloedt, te ſtrooken,
Noch bleef de vrientſchap met Vulkanus onverbrooken.
Ik minn', ik leeve op hoop, mijn zuivere Godin!
Of ik verwinnen moght tot weederliefd' uw' zin.
Paul. Verwin u zelf, de deugt zal u met zeege kroonen.
Mund. 'k En kan. *Paul.* Gy moet, en zult ten minſten my verſchoonen.
Ik bid u, om de liefd' die gy my draagt, voort ſtil
Te zwijgen van uw' min. *Mund.* Ik moet, maar teegen wil. *binnen.*
Paul. Hoe wort ſtantvaſte trouw beſtorremt en beſtreeden,
En op de proef geſtelt de proef der zuiverheeden,
Waar in't geloutert goudt zijn deugt komt op den toets!
Die nimmer vyandt zagh verdient geen zeegekoets:
Maar die, geharnaſt braaf, hoe fel hy wort bevochten,
Verwinner blijft, verdient, de kruin met eik omvlochten,
Te treên op 't Kapitool, vereert van 't volk en 't hof,
Dat in een marbre zuil graveert zijn roem en lof.
Men zagh de helden, deur veel ramp geſtreên, de kimmen
Des heemels, tot een loon van haare deugdt, beklimmen.
Ha Gooden! die mijn hart en kuiſche ziel deurgrondt,
Getuig mijn rein gemoedt, dat nimmer ſmet noch zondt
Bevlekte. deeze borſt is nimmermeer bewoogen
Deur wulpſch of geilen zin. laat Argus hondert oogen
Deur mijne zuivre ziel, of Febus helder licht,
Vry ſtraalen; 'k heb de Goôn door deugd aan my verplicht.

Ida,

Ida, of Rey van Hof-poppen.

DUs op eigen deugt te roemen
Is de goôn getart: men ſpeurt
d'Allerbloeyenſte der bloemen
Wordt op 't onverzienſt verſleurt.

Ach! hoe zorgelijk, hoe teeder
Is de gloori van een vrouw!
Valtze of ſtruikeltze eens ter needer,
't Is een onverzetbren rouw.

DERDE BEDRYF.

Eerſte Uitkomſt.

Tyberius. Druſus.

GEroemde dapperheit en deugden wel te loonen,
Dat 's vorſtelijk alleen. geen diamante kroonen,
Geoffert aan Auguſt, van Parth en Baktriaan,
Vermeerderden zijn roem: maar als de Roomſche vaan,
In een Romeinſche vuiſt geſlingert, deur de drommen
Des vyandts in de burgt der ſteeden opgeklommen,
Woey van des toorens ſpits, dan blies de oorloogs-faam
De Roomſche gloori uit, en roemde op Cezars naam.
Geen macht, geen heerlijkheit, geen rijkdom eert de volken,
Als dat haar oorloogs-deugt deurdringt de hooge wolken;
Zoo dringt Germanikus ten ſtarren-heemel in.
Druſ. Hy toomde Armijn en ook den Goth, die in zijn zin
Beſloot, een loozen trek voor 't Roomſche Rijk te ſpeelen.
De armoe, kommer, koude, en honger hem verveelen,
Alleen den deegen kan hem ſchenken duitſchen wijn.
't Zweedſch' yzer wil geen roeſt, maar ſcharp geſleepen zijn.
De Goth aan d'Aad'laar reikt een ſlaap-drank uit zijn kelk toe,
Maar vlamt, met honger, op zijn booter, kaas, en melk-koe:

Hy hoopt op 't fluimeren, maar Argus is te loos:
Ten waar zijn gloênde borſt, gelijk de Belt, bevroos.
Zoo Roome viel in ſlaap dan was den Aad'laar zwakker:
Maar arendts oogen zijn, hoe dicht geneepen, wakker.
Gy wet uw' tanden en uw' klaauwen op den Taag.
Gy eert oprechte vreede, en zijt ten oorloog graag.
Gy voert den blixem, die de weerelt kunt verdondren.
En vult de volken, ja den heemel, vol van wondren.
Tyber. Alleen door dapperheit van u en uws gelijks,
En Prins Germanikus, de zuil en ſteun des Rijks.

binnen.

Derde Bedrijf. Tweede Uitkomſt.

Druſus.

ZOo wordt mijn dappre vuiſt, tot noch in ſtaal beklonken,
Vervult met Indus goudt, en deeze kruin beſchonken
Met lauwren, voor de deugt van mijn gekneuſt helmet.
Onſterflijk heeft de faam in diamant gezet
De naam van Libo; maar in d'oorloog heet ik anders:
Dat's dolle Droes, de ſchrik van Duitſch en Neederlanders.
Dank heb Germanikus, ô aller helden baak!
Dat Cezar my verheft tot Roomſche Schout. zoo ſmaak
Ik eer in vreê; wie dorſt naar hooger gloori ſtreeven?
Dit vond ik ooverlang in mijn planeet beſchreeven:
Dat Druſus, na gedruiſt, en lang genoegh gewoelt,
De lange ruſt eerſt vindt in 't Ooverheits geſtoelt.
Schoon of 't ondankbaar Vaaderlandt zeer raar en zelden
Oprechtelijk beloont getrouwe en dappre helden.
Vermits de zorge, dat een oorloogs helden-hooft,
Zoo hoog verheeven, al haar glans en roem verdooft,
En eindelijk, beſtaaft met liſt, en maght der hooven,
Gevaarlijk ſchijnt op 't hoogſt te ſteigeren naar booven.
Dat zagh m' aan Cezar, die met trappen ſteeg ten troon.
Ha! ſtont het in mijn maght, ik bralde ook met een kroon.

U, Drusus, dreigt de doodt, 't waar best gy haar ontslipten:
Dit 's u onmooglijk, als deur raat van wijze Egipten.

Drus. Wat stem, wat vreemde geest gins als een blixem streeft!
Verheft! en weêr verdwijnt! mijn gantsche lichaam beeft;
Zy dreigt de doodt, en roept: 't waar best gy haar ontslipten.
Maar waarom raat my Room zoo wel niet als Egipten?
Is dit mijns vyandts stem, waarom my dan geraan?
Is 't van mijn vriendt; 't is vreemt, zy doet my niets verst aan.
Dit 's wonderlijk, ik zal, om by geheugh te blijven,
Den inhoudt van dit vers van woordt tot woordt beschrijven. *by schrijft.*

Klitus. Saturnijn en Mundus uit.

Klit. Sa ruim de baan. *Drus.* Wie daar? dien troep en vreeze ik niet.

Satur. Wy zeggen beide, dat ons groot geluk geschiedt
t'Ontmoeten Drusus, zoo beroemt in oorloog-stukken,
Vereert met bondelen en Roomsch gezagh. *Drus.* Gelukken
Vervolgen zelden 't een het ander op den voet,
Het ampt vernoegt my, maar wat is 'er quaadt of goedt,
Uws oordeels, uit 't geheim van dit geschrift te wachten? *Zy leezen.*

Klit. Dat 's in mijn ampt getreên, ik stel in mijn gedachten
In forma 't argument, in medio gemist,
In minor is 't verdwaalt, in major meest vergist.
Nu ergo, het object bestaat in louter nullen.
Een blaas met boonen schrikt kaptein van al de sullen.

Satur. Is 't een Orakel, u van Pithius gespelt?
De wijze Chemnis u in Isis klooster melt
Den zin der godtspraak, daar zijn tempel zal beduiden
Egipten; Memfis eert vrouw Isis in het zuiden,
Van waar de vette Nijl uit Lunaas bergen zwiert,
Zoo als zy wort in Room' van Chemnis hier geviert.

Drus. Onnoozle Saturnijn! wist gy der Paapen streeken
En haar verzierde Goôn, verziert om 't volk te preeken
Tot stomme beelden-dienst, in 's Priesters slaaverny,
Geboeit aan d'offerkist: gy braakt u zelven vry.
In schijn, van voor 't Altaar de hooge Goôn te vieren,
Zy daaglijks houden feest met welgebraaden spieren.

Satur. Mijn Heer gy gaat te hoogh. *Muna.* Behoudens uwe reên,
Ik vinde in mijn gedacht iets raars, iets ongemeen:
Ik weet een tooveres die van beneên doet klimmen,
Uit 's afgronts diepe keel, de lang verſtorve ſchimmen,
Haar naam is wijze Egipt; maar deeze kunſt is ſnoodt,
En in het Rijk verboôn: zy bergt 'er, voor de doodt,
Schoon of 't my wel miſhaagt, gemeenlijk voor mijn ſtallen.
Nu hoe 't ook is, of niet, 't en magh my niet bevallen.
My nooit orakel heeft of toovery ontruſt.
Satur. Ik volg de Prieſtrs. *binn.* *Druſ.* Wel, ik volge die 't my luſt.
Kan ik de dooden eens doen uit de hel verſchijnen,
Zoo is mijn hart geruſt van alle zorg en pijnen.
'k Zal noch voor middernacht gaan zoeken wijze Egipt;
Hier paſt voorzichtigheit, om niet te zijn beknipt.
binnen.

Derde Bedrijf. Derde Uitkomſt.

Klitus.

OP ſenternel perdu, ſta vaſt, ik ben de ronde.
Een reus, al was zijn hals en keel vaſt toegebonden,
'k En vreeſde voor hem niet, al zagh hy noch zoo bars:
Ik hieuw zijn borſt, zijn buik, en billen overdwars,
Schoon of zijn harnas was verſtaalt met bry, of butter;
Zoo 'k maar recht treffen koſt, ik was de beſte ſchutter.
Van ſeedert ik in 't hof, by ridders, hebb' verkeert,
Ben ik in alle ſlagh van kunſten uitgeleert:
Ik weet pluimſtrijkende in der Grooten hart te kruipen,
En oeffen onderwijl het kopplen en het kuipen.
Want 't koppellaarſterſchap ik neevens 't kuipen prijs:
Die ander ambacht leert, en is niet hallef wijs.
Een ſnijer valt te licht, een platgat, of een ſcheef been.
Voor weever, ſchoeſter, of een raſphuis-boef ik beef, neen
'k Zat liever op een heekel, als ſtaâg aan de pley.
Hoe of ik 't ooverleg, ik rol deur klaaverwey.
De kuip- en koppel-kunſt is ook met zorg belaaden:
Maar zorg die voordeel draagt, een ander lijdt de ſchaaden.

Wy

Wy zijn de maakelaars, die zellef worden rijk,
En koopen koopluy arm, in als niet ongelijk.
Puf! bakkers, kruieniers, wijnkelders, brouwers, tappers,
Slootmakers, maaljeniers, ſmits, en lantaaren-lappers,
Leydekkers, diſtlateurs: de bleiker wit en klaar,
Tingieter, ſchipper, boô, hout-zaager, moolenaar:
De blik- en kooper-ſlaagers, grutters, en vleishouwers,
Bontwerkers, zilverſmeên, lijndraaijers, koks, en touwers:
De kraamer, verwer, en kaerſmaaker niet te pluis:
Elk ambacht heeft zijn ſmart, zijn onluſt, en zijn kruis.
Schijnwerkers paſſen, en de ronde draaijers knutſlen,
De naalde-, ſpelde-, en d'oorlogie-maakers futſlen.
Een metſer vreeſt een vlaag, een ſneeuw- of haagel-buy;
Vraagt gy na timmerluy, men vintze immer leuy.
Steenhouwers ſtikken in een al te giftigh ſtuiven;
Beelthouwers meeſtendeel in uitgeperſte druiven.
De ſchilders, vol van geeſt, die woonen in de vocht,
De goede niet te naa, verdwijnen in de locht,
Ja die geen ſchilder in de wiegh is, of gebooren,
't Is duizent teegen een hy gaat al vroeg verlooren.
Een fulpen doktoor kruiſt de ſtadt en ieder ſtraat,
Gelijk een vlooy deur 't hembt, en ſtrekt tot ſtadts çieraadt.
De vyzelklinker prijſt elk aan zijn vize kruien,
Al hebbenze in der daadt zeer weinigh te beduien,
Hy mengelt vremde koſt, op 's doktoors wijzen raadt,
Zijn eigen medecijn is pot-ſpijs, en gebraadt,
Met druive-vocht beſpoelt. barbiers zijn met de tulkan
Te leien waar men wil, 't is volkje van de ſmulpan.
Notaris, prokereur, en advokaat, en klerk,
Zijn t'zaamen engelen en duivels in 'er werk.
Schoolmeeſters, drukkers, en boekbinders in de boeken,
De beſte wijſheit, dat 's haar onderhouding' zoeken.
Maar hoe geleert een kunſt, of ambacht, of beroep,
De meeſter ſtrekt een duig, een boôm, een bom, of hoep,
Of drijfhout, diſſel, of een rooſter, om de duigen
Met vier en vlam en rook te krommen en te buigen.

Ik ben een kuipers baas, die, met den bek in 't vocht,
De hardtste quasten weet te geeven kromte en boght.
Daar blinden yver, en nieuwſgierge Jooſt meê loopen,
Aan Symon plaſdank, dan haar eedt en woordt verkoopen,
Met Leendert botterik, en Harmen hoop, die vreeſt
't Verliezen van zijn ampt, en ſchoeit op nieuwe leeſt,
Op hoop van voordering. dit 's nu de ſtandt van Roomen,
Heel anders als het plagh, toen ieder ſcheen te ſchroomen
Voor ampten, toen de deugdt en vroomheit wierdt gewilt,
Die haaſt de ſchop kreeg uit ons nieuwe kuipers gildt;
Toen gift' en milt geſchenk van d'ampten kreeg de ſleutel.
Maar waarom ſtaa ik hier dus in mijn zelf en reutel?
Hoe dus? ja om te zien of Druſus hier ontrent
Niet op den beezem rijdt. ik vlie, gins komt de vent.

binnen.

Derde Bedrijf. Vierde Uitkomſt.

Druſus.

GEen grooter ſmart en pijn, voor die 't geluk doet rijzen,
Dan 't luks onzeek'ren loop. wie kan gelukkigh prijzen
Hem, die een ongeluk onzichtbaar over 't hooft
Is hangend, daar 't geluk zoo ſchierlijk wordt berooft?
O neen, dan is 't geluk maar druk, en angſt en zorge,
Voor 't ongeluk van morgen.
Dies poog ik te doorzoeken, 't heimelijk beſtier,
In 't allerbinnenſte, der grondelooze hoeken,
In lucht, in aarde, en vier,
In weezens, geeſten, en verboôn verborgentheeden,
Afſchriklijke gebeeden:
Om waar den zwier des noodtlots t'mywaart neigt,
Te weeten, en waar 't dreigt.
Dit 's Mundus ſchoon paleis, hier zijn de paarde-ſtallen;
Waar vind ik hier de kol? my dunkt, aan geen vervallen
Hoop puin ondekt een grot, die daalt in 't donker dal.
Maar, hola! zijt gy wijze Egipt? *Ida.* Mijn ongeval

En armoê, heeft m' alleen den naam van wijs gelaaten.
Druſ. De wijſheit is een ſchat. geen rijkdom, eer, noch ſtaaten
Toereiken by 't bezit van wijſheit, die 't gemoedt
Verheft, verrijkt, beſchenkt, met 't allerhoogſte goedt.
Ik bid uw' wijſheit, om 't toekoomende te weeten,
Verwek me een geeſt: ik ſchenk u goudt. *Ida.* Neen, zoo vermeeten
En ben ik niet: de Vorſt voor lang die kunſt verboodt:
En Libo, Roomens Schout, die ſtraftze met de doodt.
Wilt gy mijn arme ziel uit deeze ſchaduw drijven?
Druſ. Voldoe mijn beê, men zal geen miſdaadt u toeſchrijven.
Ik zweer u borg te zijn, al zagh het Libo zelf.
Ida. Wie zal ik roepen dan uit 't onderaardts gewelf?
Druſ. Pompejus. *Ida.* Ach! ik beef, wat Gooden koomen naader?
Pompejus, Roomens roem, u Druſus grootevaader.
Ach! heb ik ooit aan u dit doodtsbedrogh verdient?
Druſ. Egiptin zijt getrooſt, 'k verſtrek u heul en vrient.
Ziet gy Pompejus, vraag, of ik noch hoogh zal ſteigren?
Of 't wankele geluk, my goeden windt zal weigren,
Tot ik met geldt en goudt, de Appiaanſche ſtraat,
Tot aan Brunduſium, kan dekken; geef my raadt,
O eer van Plutoos rijk. *Ida.* Ik zie een rot van ſchimmen,
Belaſt met ſchittrent goudt, als goude duivels glimmen;
De goude Mydas heeft een keeten in de mondt
Van goude druppelen, en Krezus draagt in 't rondt
Een gulde takkebos, de helſche Goôn te ſchenken.
Ik zie ook Tantalus in 't goude meir verdrenken;
En Kraſſus ſpuwt een beek als gulden haagel uit.
En Siſifus is met een goude ſteen beſtuwt,
Die zijnen nek verdrukt. zoo doet den gouden heemel
De ſchoêr van Atlas. *Satur.* Houw! wat ſpookende geweemel
De ſtraaten zoo vervloekt en ſchandelijk ontwijdt
Met toovery? *Mund.* Sta vaſt, en zeg ons wie gy zijt.
Druſ. 't En roert u niet. *Satur.* Zeg op. *Druſ.* Wat's hier nu al gehengels
Ik ben't, die u niet acht als jongens, wijfs, en bengels.
Spions vertrek van hier. *Mund.* 'k zeg, pak u zelver voort. *alle bin[n]*
Klit. Help, hellep, hellep, help! wy worden al vermoort.

Spaa[n]

Spaar mijn voor 't minſt, of wie zou 't anders naa vertellen.
'k Zweer by Sibilles rok, ik zalje niet meer quellen.
Hoe! ben ik hier alleen, in deeze moordt-woeſtijn?
Waar is die dolle droes? die, als een woedend zwijn,
Den heelen jaagers troep verſcheurde met zijn tanden,
Zoo dat het haagelden met koppen, beenen, handen;
Ik magh dit overſchot gaan raapen. och je vielt
Te licht voor 't gelt, mijn heer, voor zoo een ſtarke fielt.
J'hebt veel te grooten dorſt en honger korts geleeden.
Ik draaghje t'huis om dan ter aarden te beſteeden.
Ik wed mijn Ida ſterft van jammer, rouw, en ſchrik;
Want niemandt meer verlieſt als zy, Mevrouw, en ik.

een paar laerzen, met ſtroo gevult.

Derde Bedrijf. Vijfde Uitkomſt.

Druſus.

KOm weêr, verwijſt gedrocht, mijn tijdtverdrijf beletten.
Maar wat beduiden 't dat de Prieſters hun ontzetten?
Al ſchoon ik niemandt vreez, 't is nochtans niet te veil
In twiſt te ſtaan met Chemnis. 'k moet een oogh in 't zeil
(Zijn luimen af te zien) fix en voorzichtigh houwen.
Men moet zijns vyandts vriendt niet al te veel betrouwen;
Vermits de vrientſchap nooit zoo krachtigh wordt gemerkt,
Als datze op d'ondergang van ons vriendts vyandt werkt.
Mijn gloori wort benijdt; ik ſpeur aan alle kanten,
Tot demping van mijn roem, verbonde vloek-verwanten.
Gedult. 'k zal, hun ten ſpijt, opgroeien als een boom,
Die vruchtbaar rijſt om hoogh aan een kriſtalle ſtroom.
Den Keizer my bemint, als had ik in ſpelonke,
Gelijk Sejanus, hem zijn leeven weêr geſchonken,
Toen 't ooverwelfſel viel van d'Amiuklaanſche rotz.
't Verlangen brandt me om eens te weeten, hoe ik trots,
Op 't heerelijk geſtoelt van mijner Oover-oudren,
Den laſt des Roomſchen rijks zal ſtutten op deez ſchoudren;
Dan zal ik, die my haat, en my vereert, hun doen
Vergelden: haat met ſtraf, en eer met gunſt vergoên.

't Gedult en 't veinzen paſt. mijn wraak-luſt brandt ontijdigh.
Ik voel de dapperheit en 't veinzen eeven ſtrijdigh:
Een deugt en ondeugt die zeer zelden eene ziel
Bewoonen, die alleen de hof-kunſt t'zaam behiel.
Gedult, met ſpijt vermengt; in angſt vernoeght te ſchijnen;
Begroeten die men haat: is hof-ſpijs. wat fenijnen
Zijn van Meduze in't hof geneſtelt en gebroedt,
Van ſeedert Perſeus feeſt beſprengkelt wierd met bloedt!
Ik zegh, geen eêl gemoedt die ſnoode kunſt kan leeren.
Een' helden-deegen moet voor al zijn eer verweeren.
't Is beſt ik, tot mijn ruſt, verkieze een uit den troep,
En die mijn eer meeſt quetſte op 't punt van 't ſtaal beroep.
Kom Mundus dan; ik weet men zal door tuſſchen-ſpreeken
Van vrienden brouwen dat de zaak wort vergeleeken.
't Is noodt ik uit de klem van Chemnis klaauwen wijk:
Schoon ik hem heevigh haat, uit dwang ik voor hem ſtrijk.
Tot morgen noch gedult, de nacht is half verſtreeken.
Ik moet het guichelſpel gaan zien, zoo loos beſteeken,
Dat zelf Paulina, zoo men zeght, haar eer vergeet.
Wat aangaat Saturnijn, 't is wel aan hem beſteedt.

Ida, of Rey van Hof-poppen.

TOON: O nacht, jaloerſche nacht.

IN d'ingebeelde waan de waarheit uit te vinden,
Is zotheit, die het brein met eigen liefd' belieght.
Te volgen 's weereldts ſpoor, vervult van enkel blinden,
Is een' verdoolden loop, die Jaſon *zelf bedrieght.*

Min zijn van andren noch, als van zich zelf, bedroogen:
Vermits men licht betrouwt op eigen zinlijkheên.
Ons innerlijk gevley beguichelt zoo de oogen,
Dat d'allerzotſte drift een waare wijſheit ſcheen.

Geen ſchooner beeltenis, geen minlijker Godinne,
Daar Pallas, Juno, *noch geen* Venus *by en heeft,*
Als d'ingebeelde waan, de pop van onze zinnen,
Die elk behaagt, waar elk alleen vol luſt in leeft.

Verdoolde menſch, helaas! die niemant mooght betrouwen
Tot Leitſman, in de baan daar ieder loopt verdwaalt.
De trotſe Druſus dreigt een zee vol naaberouwen,
Die op zich zelven ſteunt, van ſchijn-deugt achterhaalt.

Die teegen ſtroomen zeilt is licht om achterhaalen.
't Is zotheit 't algemeen te ſtooren of miſdoen.
Veel beeter dan geruſt in't narren-ſchip te dwaalen.
Is al de weerelt zot, wy volgen in kaproen.

VIERDE BEDRYF.

Eerſte Uitkomſt.

Tyberius. Flakkus.

WAt 's d'oorzaak, Flakkus, dat den Prieſter dus vertoeft?
Flak. Men zeght, hy komt terſtont, geſtoort, en ganſch bedroeft,
Vermits by tooverzang ſchout Druſus ſtrax betrapt is,
En onverziens verraſt. *Tyber.* Die alle liſt ontſnapt is,
Valt licht noch in den ſtrik die hem den Prieſter ſpant.
Wat acht ghy't, ernſt, of jok, dat hy den duivel band?
Flak. Nieuwſgierigheit hem heeft in gruwelen getrokken;
'k Weet Druſus dient de droes. *Tyber.* Al ſuffend, by de rokken
En 't ſpinwiel, heeft een ouwt en uitgereutelt wijf
Dit uillen-ſpel bedocht: dit zotte tijdt-verdrijf,
Van licht-geloof gehoort, en van verdoolde koppen
Aan onverſtandt vertelt, daar zinnelooze droppen
Het graauw meê ſchrikken. wech, geen ſpooken en beſtaan
Als in 't verwarde brein, met ingebeelde waan.
Geen geeſt noch duivel kan verſchijnen voor onze oogen;
Maar wel bedrogh en liſt. alleen wordt licht bedroogen

Die

Die lichtelijk gelooft. die 't ſpooken durft beſpiên
Ontdekt 't bedrogh, en zal de ſchelmſche vonden zien.
De Prieſters hebben 't ſpook, om 't volk in ſlaap te wiegen,
Wel ſierlijk opgetooit met onbeſchaamt te liegen:
Om dat, vol vreeze en ſchrik, te temmen onder 't juk
Van 't tooverend' altaar, dat met veel meer geluk
De menſchen met 'er daadt betoovert, en de reeden
Ontrooft, en buigen doet voor 's Prieſters achtbaarheeden.
Flak. 't Is wonder! Cezar dit bedrogh niet uit en rooit.
Tyber. Dus leert 't volk beſt het juk verdraagen: want het nooit
Zijn oordeel zelf betrouwt, 't en derft geen reeden wikken;
Hun reên en oordeel is beknelt in 's Prieſters ſtrikken.
Flak. Onzaalge menſchen! die de waarheit niet betrouwt
Magh worden, en alleen op valſche leugens bouwt.
Die valſche ſchijn alleen betoomen kan, en teuglen.
't Schijnt of de waarheit geeft al t' onbedwonge vleuglen. *Paulina met haar gevolg uit.*
Zie daar Paulina, heer. *Tyber.* Ik zal haar tot aan 't koor
Verzellen. Godlijk beelt! ghy treedt in 't helden-ſpoor.
Toen 't woênde peſtvier Room der Gooden gramſchap melden,
Verſcheen een Kurtius, het voorbeeldt aller helden,
Die zich, uit vrye keur, voor 't volk ten offer boodt;
Ghy zijt een offerhand, maar geenzins tot de doodt,
Als Ifigenia, men derf geen Pirrhus vreezen,
Of woênde Achilles wraak. Kupido ſpant zijn peezen,
De weerelt ſtaat verblijdt, den hoogen heemel lacht,
Geluk Paulina! hoogh by menſch en Goôn geacht.
Paul. 'k Gehoorzaam 's vorſten wil, en Saturnijns gebieden.
Chemn. Godin! bekoorſter van de ſchoonſt' der heemellieden,
Zijt ooverwellekom. den tempel, deur en deur,
Ons boodtſchapte uwe komſt, met heemel-rook en geur,
Waar by 't Arabijs veldt in reuken niet kan haalen.
Ghy zult een wolk van vreugdt zien deur 't gewelfſel daalen,
Waar in Anubis zelf een volgenoegen vindt.
'k Ontzet my van uw' ſchoont', wel waardt van Goôn bemindt;
Uw hooft omſchijnt een ſtar, waar voor ik angſtigh buige.
Paul. Hoogwaarde Prieſter, ach! ghy kunt my oovertuigen.

Heeft my der Gooden gunſt dus met genaâ bedouwt:
't Is billik men hun luſt en liefde niets onthouwt.
Geley my, en ik volgh gehoorzaam. *Chemn.* Uitverkooren!
De ſchoonheit, eer, en deugt zijn u zoo ingebooren,
Dat ghy, wat ſterflijk is, in gloori overtreft.
Wel waardt Anubis u tot in 't geſtarnt verheft.

binnen.

Vierde Bedrijf. Tweede Uitkomſt.

Mundus.

HOe woelt de gantſche ſtadt! ik zie de nacht vol wonder,
En ik bedwellemt ſtaa, getroffen van den donder.
Ach, Ida! ghy bedrooght my met een ydle hoop,
Dit kluwen is verwart, een gordiaanſche knoop.
Paulina, opgetooit als Juno, tradt ten tempel,
Tyberius haar leide, en 't Hof, tot aan den drempel
Der heilge ſteede, en 't koor. zy tradt, als een Godin,
Gekleedt in wit ſatyn, alleen met Chemnis in.
Dit ſtak mijn hart vol ſpijt, ik zwol in yver-pijne.
Moet juiſt der Gooden brandt gebluſt zijn door Pauline?
Verblinde Saturnijn! gewilgen Akteon!
Genoot ik zoo een vrouw, ik weigerde de zon
Zijn ſtraalen op het beeldt van mijn Godin te ſchieten.
En zouw, ten ſpijt der Goôn, alleen haar ſchoon genieten.
Ja, eer ik leedt deez' hoon, ik riep de reuzen op,
En rolden d'Alpen op den Appennijnſchen top;
En liet my liever of verpletten of verſmooren.
Hoe! is Paulina dan betoovert, of bezwooren?
Vergeetz' 'er eer, die door geen ſchat gekrenkt, noch door
Gebeên gequetſt kon worden, in't gewijde koor?
Wat zal dien tempelier ons noch al werk berokken!

aan een zy.

Vierde Bedrijf. Derde Uitkomſt.

Ida. Klitus.

PAulina leit gevelt, het ſpel is half voltrokken.
Waar magh den hallef-godt nu doolen? die zoo dom
Mijn liſt niet merken kan. hoe dus verbaaſt? *Klit.* Ik kom

Van

Van Kannas uit den ſlagh, ik bleef alleen in't leven.
Ida. En waar is Mundus? *Klit*. Doodt. mijn heer is doodt gebleven.
Ida. Hoe doodt? *Klit*. Ja doodt, mors doodt, hier is het ooverſchot.
Ida. Wech, blinden eezel, wech, dit ſpook heeft ons beſpot.
Nu 't alles gaat naar wenſch is Decius verlooren.
Klit. Daar ſpookt mijns heeren ſchim. *Mund*. Is mijn verderf beſchooren?
Ik hoor, Paulina wort van 't heemelſch heir beſchermt.
Den altaar haar beſchut. *Ida*. Den tempel zich erbermt
Om u; kom, gaa met my, 't is hier geen tijdt van marren,
Kom, godt Anubis! kom, geniet uw' morgen-ſtarre.
Hier onder 't Klooſter is een klein geheime deur,
Paulina wacht ons, kom, men ſtelze niet te leur. *binnen*
Klit. Is dat geen toovren? zoo is my die kunſt ontvloogen:
Ik zagh mijn heer vermoort, en leevend, voor mijn oogen.
Zijn dit zijn beenen niet, of is 't maar ſtrooy met leêr?
Was 't eerſte tooveren, dit toovert noch veel meer.
Daar leit het toover-goedt. ik zal in alle hoecken
Mijn onbetoovert heer met beeter beenen zoeken.
binnen.

Vierde Bedrijf. Vierde Uitkomſt.

Rey van ISIS Prieſters.

Terwijl 't gemeſt zoen-offer braadt,
De ſnerkende altaar-pannen ſmooren,
Der gooden wijn, in overdaadt,
In ſchuimende offerkelk, en hooren,
Wordt op den heilgen diſch gezet,
Wy zingen Iſis lof-gebedt.

Epafus moeder! die den Nijl
Verlicht met zilver-witte hoorens,
Ghy meſt voor 's Prieſters offerbijl
Het vee, en vult het landt vol koorens,
Wanneer de ſtroom het veldt deur zwiert.
Inachus dochter, waardt geviert!

Ghy vloodt voor 's heemels Koningin,
Ten trots van Argus hondert oogen.
Ghy hebt Jupijn, in vier van minn,
Van den Olympus afgetoogen.
Ghy doolde, als balling, zonder ſchult,
En zoende Juno deur gedult.

Inachus, die zijn kruik, zoo blaauw
Van ſteen, vervulde door zijn weenen,
Beſchreeft ghy Io, met uw' klaauw
Gedrukt in 't zandt, langs d'oever heenen,
Uw' naam: die vaader leezend', zey:
De ſtier deeze eeuwigh drukke in kley.

Hoe hielpt ghy Iſis uit den noodt,
Om Thelethuzes ongenuchten!
Ghy ſtorten Janthe in haaren ſchoot
Een hoorn, met haaſt volgroeide vruchten,
Die Iſis dienden tot zijn min.
O milde en vruchtbre Vloedt-godin!

Verwek ons uit deez' ſchoone bruidt
Een telg, waar in haar kroost beneeden
Magh bloeien, als een gooden-ſpruit.
Ontſluit uw' troon voor ons gebeeden.
Vervul uw' zilvre hoornen klaar,
En ſtraal genaade voor 't altaar.

Anubis, die uw' Pſiche vaſt
Omhelzend', gloeit in minnevieren,
En by Paulina ons vergaſt
Op vett gebraaden offer-ſpieren,
Dat u (van ons Godin gekuſt)
Ons feeſt vernoeghe; ey boet uw' luſt.

Vier-

Vierde Bedrijf. Vijfde Uitkomst.

Ida, met mantel, hoedt, en deegen op den arm.

EEn kroon van klaatergoudt, een klabbeek, net van pas,
In kooper, ſchoon vergult; pandanten, klaar van glas:
Dat zijn juweelen juiſt zoo fijn als 't hart der Juffers,
Schoonſchijnende in het oogh der ſteekeblinde ſuffers.
Haar voorhooft, roode mondt, en kaaken, 't is al valſch,
Gelijk 'er paarlen-toer, oft ſnoer om haaren hals.
't Is heeden niet al goudt wat guldigh ſchijnt te blinken:
Maar goudts genoegh wat ons de waan als goudt doet klinken.
Wy leeven by de waan: de waan geeft zulk genot,
Dat vrouw Paulina waant te ſlaapen by een Godt.
't Verſchil is klein. ik zegh, men kan door waan genieten
't Gewaande zelf met ſmaak, hoe kan 't ons dan verdrieten?
Voor my, ik was te vreên, ſchoon, in Anubis ſchijn,
My Mundus zelf bedroogh. ik zal eens Mundus zijn, *Zy hanght den deegen en mantel om, &c.*
Terwijl hy by Mevrouw op 't ledekant ſchermutſelt.
Klit. En is dat Ida niet die ginder ſtaat en futſelt
By donker? 't is een meit die my zoo vierigh mint!
Wanneer ik maar en wenk, zoo looptze na de ſpint,
En laadme met een vracht gebraaden hoender-vleuken,
Souſijze, worſt, patrijs, faizant, of wat de keuken
En 't huis vermagh, of wat de volle kelder geeft:
O oorzaak dat mijn heer, ja zelf uw' Klitus leeft.
Mijn Ida! *Ida.* Wel hoe dus? *Klit.* Alweêr aan 't transformeeren?
Mijn heer, ey! wilt my ook eens rond en om beſmeeren,
Niet met een eezels zalf, of met een weerwolfs huidt,
Om met een beezem-ſtok, de ſchoorſteen booven uit
Te vliegen op de feeſt der ouwe toover-kollen,
Die daar met kaaters, kats, en knijnen knikkebollen,
In zotte droomery: neen, toover me als een muis,
'k Zal deur de reeten heen, deur tempel en deur 't huis
Van Chemnis kruipen; of doet me als een vlooy verwandlen,
'k Zal wat Anubis en Paulina t'zamen handlen

Beſpieden. *Ida.* Hoe, ſcherluin zoudt ghy 't geheimenis
Ontheiligen? *Klit.* Wel neen: maar of de kat de viſch
Niet tot de graat en pluiſt. wat dunkt u van dien ouwen?
Ida. Van Chemnis? *Klit.* Ja mijn heer men moet geen ſchelm betrouwen.
Ik zorg voor Saturnijn. *Ida.* En voor Paulina niet.
Klit. O neen: maar voor de droes; daar komt hy in 't verſchiet.
Ida. Ik magh ten tempel weêr vertrecken, en gaan paſſen
Op 't naadren van den dagh, of 't ſpit zouw haaſt in d'aſſchen
Van Druſus zijn gewent. *Ida binn.* *Druſ.* Sta Mundus, maar een woort.
Houw vaſt dien ſchelm. *Klit.* Help! brant! help! brant! help! moort!
Druſ. Wie deert u? *Klit.* Moort! help! moort! *Druſ.* wel hoe dus ongeduldig?
Klit. Mijn heer die maakt al 't ſpook, en Klitus is onſchuldig.
Druſ. Wie let u? gaat en voert mijn pagie by uw' heer:
Hy zal in ſchrift verſtaan wat ik van hem begeer.
Klit. Alweêr vertransformeert, ik twijfel noch of 't waar is;
Gevangen, half geboeit, en ſtrax weêr kommiſſaris,
Herr Abgezant, Chiaus van droes aan droes, monſeur
Agent, en Nuntius, primier Ambaſſadeur.

Vierde Bedrijf. Zeſte Uitkomſt.

Mundus.

DE blanke Thetis lagh vermoeit in haar ſpelonke,
Dit deed' het moedigh hart van Peleus brandigh vonken,
Hy greep haar aan, vol luſt: dit ſpeet de Zee-godin,
Zy toond' zich als een beer, of felle tygerin.
De Zee-god Protheus zich des dappren Grieks erbarmde,
Hy leerde, hem een liſt, dat hy zijn lief omarmde,
Gebonden, na zijn zin; dat, hoeze ook heeft gewoelt,
Geworſtelt, en geweert, hy heeft zijn brandt gekoelt.
Dat luk hadt Peleus met Anchiſes, een Godinne
Te kuſſen, na zijn luſt; Paulina heeft mijn minne
Noch heeter opgeſtookt. ik, als een Godt bepraalt,
Quam, uit een wolk, beneên, op 't ledekant, gedaalt,
z'Ontfing my, in de geur van leelien en roozen,
Bedekt met vreeze en ſchaamt, ik zagh haar kaaken bloozen:

Zy ſloegh haar oogen neêr, zoo lang de toortze glom;
Kupido ſloot de koets, van weelde doof en ſtom,
En al de Gratien, op Venus minlijk wenken,
Vervulden 't Gooden-bedd' met vreugdige geſchenken,
En dat ik Mundus was, vergat ik: jaa ik vloogh
Zelf, met Anubis, by de Gooden, naar om hoogh,
Tot dat my Lucifar, de morgen-ſtar, quam wekken;
De nootdwang joeg my, 'k moeſt als Mundus weêr vertrekken.
'k Genoot mijn luſt, 't is waar, maar dit my meer verveelt,
Dat recht volkoome vreugdt zoo ſoober wort gedeelt.
Mijn hart is onvernoeght, ik moet my recht verzaaden,
En in de welluſt van Mevrouw Paulina baaden.
Die eens de heemel-proef van nektar heeft geſmaakt
Alle andre wijn miſhaagt: mijn hart nu heeter blaakt.
Mevrouw Paulina, 'k heb mijn wil nu eens genooten,
Ik hou niet dat ghy meer mijn bidden zult verſtooten.
Pag. Mijn heer, zie daar een brief, men heeft u lang geſocht.
Mund. Van wie? *Pag.* Van Druſus zelf. *binn. Klit.* Ja ſpring nu in de boght,
Als in voorleeden nacht, in 't drokſte van al 't kappen,
Toen ging je duiken deur: kunt ghy 't nu weêr ontſnappen,
Zoo ben je booven windt. *Mund. leeſt.* „Heer, hebt ghy my geſtoort
„ In deez' voorleeden nacht, zoo ſtaa my weêr te woordt,
„ Op d'eigen uur en plaats, alleen, en met den deegen.
„ Ik wacht u t'avont. Jaa 'k ben daar meê niet verleegen,
Ik volgh een' andre krijgh. een liſtigh hooveling
Verwint zijn vyant wel, maar nimmer met de kling.
't Lijfvechten is voor hem die in 't geluk vertwijfelt.
Klit. Ik zeg, het vechten, heer, dat is als of je rijfelt
In 's duivels rijfelkraam, geluk is 't, trek je een niet.
Want d'alderhoogſte prijs is datmen jou deurſtiet,
Of hier een arm, of daar een been, of kop af kapten;
Men vint geen duivel zoo beleeft die 't dan weêr lapten.
Of kloof je zelf een vent gelijk een zijde ſpeks,
Daar is zoo daatlijk niet zoo fix een eunjer-hex,
Die nieuwe beenen doet zoo ſtrax ter broek uit waſſen:
En krijg jer al een paar, 't is hachlijk of ze paſſen.

Die thans wil leeven , houw zijn lijf en ziel te raa.
Mund. Ghy zijt een braaf ſoldaat, een heldt by 't ſpit. *Klit.* Wel jäa,
Gelijk mijn kapitein ; ik dorſt te nacht noch doolen
Gelijk een ridder : maar mijn heer heeft zich verſchoolen,
Miſſchien in't hoerhuis, verr' van dien geſtoorden vent.
Mund. Hy heeft den tempel en de Majeſteit geſchent,
Zijn kamp zal voor het Hof en volle vierſchaar weezen ;
Ter noodt is dit kartel den keizer voor te leezen,
Het tuight,met Saturnijn en Chemnis, zijn beſtaan,
Ghy ook. *Klit.* Ik bleef alleen, en vaſt betoovert ſtaan.
Mund. Ga, zoek ons Saturnijn, 'k zal hem by Chemnis wachten.
Veel maghten t'zaamgevoeght zijn ongemeen in krachten.

Vierde Bedrijf. Zevende Uitkomſt.

Druſus. Dienaar. Echo.

HEbt ghy 't beſtelt, zoo zegh, hoe 't Mundus doch behaaght ?
Dien. Dat zey hy niet. *Druſ.* Wat antwoort dan ? *Dien.* 'k Heb niet gevraaght.
Druſ. Zal hy mijn eiſch voldoen ? *Dien.* Hoe kan ik dat zoo weeten ?
Druſ. Wat hebt ghy dan gezeit ? *Dien.* Al 't geen my is geheeten.
*Druſ.*Wat 's dat? *Dien.*Zie daar een brief.*Druſ.*En eiſchten geen beſcheit?
Dien. Wel neen. *Druſ.*Ha lompen uil ! *Dien.* Ghy had niet meer gezeit.
Druſ. Flux uit mijn oogen, voort. mijn' aanſlagh is verpeutert. *hy ſlaat.*
Dien. Uw' aanſlagh treft mijn huidt dat my 't gebeente leutert. *binnen.*
Druſ. Wat zal 't hier worden ? zouw my Mundus voor de kling
Verwachten ? neen , hy ſuft, en zal deur middeling
My paien. ik verlang wat vrucht hier uit zal rijpen.
'k Wil aan deez' galery wat ruſten , onder 't zijpen
Der zoomerbronne. kom Aurora, die zoo zoet
En aangenaamen ſlaap in't uchtentkrieken voed ;
't Is d'eerſte morgen niet dat ik uw' komſt begroete,
Van toen ik voetzel trok uit ſtof van paarde-voeten,
En in de ſteegel-reep en zaadel nam mijn ruſt
Den langen donkren nacht,aan Frank of Duitſche kuſt,
Germanikus ten dienſt. wat zal deez' dag ontwarren ? *Ech.* warren.

Ha Echo! die van varre
My nabootst, zal't haast zijn dat ieder voor my zwicht? *Ech.* zwicht.
Zwicht zelf, onnoozel wicht;
Die niet gewilligh zwicht, moet zwichten voor mijn krachten
Te spaa, met droeve klaghten. *Ech.* 'k lachten.
Gaa lach om Saturnijn, en zijn gemijtert hooft. *Ech.* 't hooft.
Ja, 't hooft van eer berooft.
Hy most Akteons pluim en hartekroon juist erven! *Ech.* u sterven.
Hoe, wacht ik mijn bederven
Van Saturnijn, of uit der paapen vrouwe-kracht,
Zoo goddeloos bedacht? *Ech.* Loos bedacht.
Een loosheit, Echo, die alleen 't gemeen zoo blinden. *Ech.* ô blinden!
Ik zie, en kan 't ontbinden;
Wie zal ontmaskeren de valscheit, die zoo snoodt
Der deugden glans nu doodt? *Ech.* uw' doodt.
Mijn doodt? neen, Saturnijn, of Mundus, deur deez' sneede,
En vrouw Paulina meede. *Ech.* Paulina meede.
Wie meer? de tempeliers. mijn vyandt sterf met my,
Is Drusus val naby. *Ech.* Al naby.
Hoe! is mijn val naby, en 't einde der Scriboonen?
Neen; eer zal dit Paleis veranderen in troonen,
Mijn hooft omvlochten zijn met keizerlijk sieraadt,
Den purpren mantel, en het vorstelijk gewaadt
Vereeren mijn geslacht. zou 't mooghlijk zijn te lijden,
Dat een vermeeten bie den Herkles dorst bestrijden?
Of een onnoozle muis, verborgen onder 't zandt,
Te veldt tradt, en bevocht een grooten elefant?
Neen, neen, de leeuw en vreest geen muilen angstigh schreeuwen;
Noch Drusus vreest gedroght, noch vreesselijcke leeuwen.

IDA. Rey van Hof-poppen. Rey van Roomsche Juffers.

ZANG.

Die ons beschimpt is Drusus maar alleen;
Hy lastert ons Godin, en Godlykheên,
Ja Isis zelf, de hoedister van 't gemeen,

En ſpot, verwaant, met 's prieſters heilge offren;
Bekent noch Goôn, noch Gooden heilighdom:
Zijn beede-altaar is een geſpanne trom:
Bezweert geſtaâgh 't vervloekte geeſtendom:
Hy eert geen maagt of Roomſche eedel-joffren.

Rey van Hof-poppen.

TEEGE-ZANG.

WAt zal hy, die door vreemden offer poogt
Te ſtijgen naar den troon en opper-hoogt,
Den tempel en de wet beöoreloogt,
En ons veracht, al vyantſchappen laaden?
Schoon hy zoo preuts is als Koriolaan,
Men zal hem, onder Iſis purpre vaân,
Als Orfeus, ſtout en moedigh randen aan,
En ſpil en ſpoel in bloedt en harſſens baaden.

Rey van Roomſche Juffers.

TOE-ZANG.

DE dappre man daar Roome roem op droegh,
Die 't Gauler-heir ten Kapitoole af ſloegh,
En deur zijn deugt een vreeze en ſchrik aanjoegh,
Was Manlius, zoo hoog in eigen oogen.
Hy ſtondt na d'opperheerſching, al te trots:
Zijn eer, zijn roem, en ſtaat viel teffens plots,
Gedoemt, geſtort van de Tarpeiſche rots,
Hy viel, helaas! door eigen waan bedroogen.

VYFDE BEDRYF.

Eerſte Uitkomſt.

Paulina.

GElijk de zee, van ſtorm beweegt,
Hoe ſchoon het weêr ſcheen op te klaaren,
Noch ſchuimend langs de boorden veegt,
Ja kan zich nauwlijks weêr bedaaren:

Zoo voel ik, in mijn ziel beroert,
Mijn brein en zinnen noch vervoert.
Gelijk een hart of ſnelle Rhee,
Den hazewint en brak ontweeken,
De vrees en ſchrik voerdt met zich meê
En ſtaat verleegen en verneeken.
Zoo klopt mijn borſt, mijn harte beeft,
De ſchrik deur mijne aadren zweeft.
Is mijne ziel deur vlek of ſmett
Bemeuzelt? ben ik ongebonden
Verlokt tot ongeöorloft bedd'?
Heb ik behaagen in de zonden?
O neen, deez' ongewoone groet,
Anubis glans, beroert mijn bloedt.
Hy luiſterde, ô Paulina! my
Wel zacht en zeedelijk in d'ooren:
U zal, voor Junoos jaargety,
Een jonge Godtheit zijn gebooren,
Zoo ſchoon als Liber, *ſtaâgh in jeught.*
Noch bleef mijn ziele zonder vreught.
Wie daar? hy, die mijn ruſte plagh
Vermeetelijk te ſtooren,
Die menſchen wett ontzagh,
Noch goddelijken tooren.

Vijfde Bedrijf. Tweede Uitkomſt.

Mundus. Paulina.

PAulina! maar een woordt. *Paul.* Dat hebbe ik al gehoordt;
Ten paſt noch my, noch u, dus gaat. *Mund.* Hoe dus geſtoort?
En of ghy my zoo haat, ghy doet my gelt verſpaaren,
't Is reên ik u bedank. *Paul.* Ghy zult een ſchat vergaaren
Zoo ghy uw' luſten toomt, en niet verquiſtend ſpilt.
Mund. Godin! wat voert de Godt Anubis in zijn ſchilt?
Paul. Hoe, onbeſchaamde, van uw eedle ſtam verbaſtert!
Die in uw ſchimpen zelf de heilge Gooden laſtert.

Mund. Is dan Anubis ſchim beglanſt met meerder ſchoon
Als Mundus? *Paul.* Gaa en twiſt ghy ſellef met de Goôn.
Mund. En ghy, Paulina, zult, als Paris, 't vonnis ſtrijken,
Ghy hebt ons beyd' beproeft: ik win den koſtelijken
Goudt-appel, van veel duizend drachmen in waardy;
En twijfelt ghy daar aan, kom proef noch eens met my.
Paul. Uw geil geſnaater paſt mijn eer niet na te luiſtren.
Mund. Anubis zweegh dan om uw' eer niet te verduiſtren.
Ik zwijgh, zoo 't u belieft, vernieuw my al de gunſt
Die ik genooten heb van u. *Paul.* Voor my was 't kunſt
Zulk toomloos klappen te verſtaan. zijn dan uw' zinnen
Ontſtelt deur nijdt, vermits ik vry keur te beminnen
De Gooden, en uw' minn, als ongeoorlooft, wijk?
Mund. Neen, dat ik nu my zelf zoo weinigh ben gelijk,
Die, als 't my luſten, plagh, verandert in een reegen
Van goude drupplen, uit den heemel afgezeegen,
Te ruſten in den ſchoot van Danae, ſchoon en kuis,
In ſpijt van yzre kling, in 't vaſt gebolwerkt huis;
Die, als een zwaane, zeeg, met uitgeſpreide wieken,
In poezle armen van het ſchoonſte beelt der Grieken,
By Leda, om Heleen geacht, en hoogh vermaart
Om Kaſtor en zijn broêr. ik hoop Paulina baart
Haar neeven binnen 't jaar: ik zal haar in de kringen
Des heemels, bey te paard, doen by de Gooden ſpringen.
Paul. Hoor Mundus, noch een woort. *Mund.* Dat hebbe ik al gehoort,
Ten paſt noch my, noch u, dus gaat. *Paul.* Neen, noch een woordt:
Zijt ghy Anubis? of wat zijt ghy, dol, of dronken?
Mund. Neen, die u met een kus dat kransjen heeft geſchonken,
En u verzocht dat ghy in liefd' ſtantvaſtigh bleeft,
En nu zoo wankelt ghy. *Paul.* Onzaalige! zoo heeft
Mijn godtſdienſt u verſtrekt uw' geile tocht te paien?
Mund. Op hoop van weedermin, en volle vreugt te maien.
Bedaar u, en geloof, uw' ſchande wordt geheelt,
Getrouwe liefde en minn heeft u dien trek geſpeelt.
Paulina, ey! bedaar. *binn.* *Paul.* Mijn krachten die verſlaauwen,
Mijn moedt bezwijmt, mijn hart wil barſten, deur 't benaauwen;

Een vinn'ge blixem-ſtraal my deur de aadren zinkt,
Mijn bloedt wort groen van gal, mijn ziel in ſpijt verdrinkt.
Zal ik 't onzuiver bloedt uit mijne aadren melken?
Vervloekte roozekrans! deed ghy mijn eer verwelken?
O ſtank! ghy waart de pronk van een Meduza. fy!
Ik ben geſchonden, en hy ſchept genoegen, hy
Verheugt zich: en van haat en wraak-zucht overrompelt,
Zoo ſmoor ik, in een zee van ramp en ſchandt gedompelt.
Lukretia! die, teegen uwen wil verkracht,
Mijn ziel beſchaamt, ik heb de zond met wil volbraght,
En Saturnijn gehoont, mijn eer getrapt met voeten.
Waar zal mijn wraak-luſt nu zijn dolle bloedt-dorſt boeten?
Ha moorder van mijn eer! *Mund.* Paulina, noch een woordt.
Paul. Verrader! ſchender! wech, ik hebb genoegh gehoort;
Vervloekten eerdief! wech, die, wulps en ongebonden,
Mijn eer, mijn man, de Kerk, en Keizer hebt geſchonden. *binnen.*
Mund. Die ſtorm gaat veel te hoogh, zy woelt als een orkaan,
Die 't ſchip ten afgrondt ſtoot, en heft tot aan de maan:
Ik zorg voor ſchipbreuk, en te ſtorten op de klippen.
Haa toomelooze tong, en ongebonde lippen!
Ghy hebt mijn hoop, mijn luſt, en ganſch geluk vermoordt.
Geen ſchendiger vergift dan zoo'n ontijdigh woordt.
't Vergiftigh klappen quetſt fenijnigh, als de ſchichten
Des Indiaans, geen vier dat zoo veel brandts kan ſtichten.
Wat baat het hoe fortuin ons toelacht, als ons mondt,
Vyandigh op ons zelf, 't geluk boort in den grondt?
Paulina, ach! mijn tong! mijn tong was 't ongebonden.
Ach! dat de ſchaamte uw' tong bewaar, en mijne zonde,
Door uwe eerbaarheit, magh worden overdekt.
Verborge miſdaadt noch uwe eer noch faam bevlekt.
Ik keer te hoof, en zal door Druſus val haar poogen
Te paien. zoo betaalt de liſt 't bedrogh met loogen. *binnen.*

Vijfde Bedrijf. Derde Uitkomſt.

Chemnis. Tyberius. Saturnijn. Mundus.

WY groeten 't Roomſche Hooft, waar op de rijxkroon ruſt,
In wien onſterflijk heerſcht de goddelijke Auguſt.

Ghy

Ghy die de rijken ſteunt, als Atlas heemel-ſchraagen!
Tyber. Hoe is't? Paulina kon zy 't heemelſch vuur verdraagen?
Chemn. Zy rees met Febus licht van 't bruiloft-bedt, ik liet
Haar by 't outaar, daar zy de Gooden offer biedt.
Den heemel was gepait: maar een vernieuwde elende
Van alle godtſdienſt derft der Gooden naamen ſchenden.
De ſnoode toovery gaat wederom in zwang,
Die niet te dempen is als deur geweldt en dwang.
Zoo Roome was beducht voor 't woeden der Bacchanten,
Wiens dollen yver ſmette en ſchon aan alle kanten
Zoo jeught als ouderdom, van beiderley geſlacht,
Gemeen en eedelen, in haar' vervloekten nacht,
Wanneer zy, vol en dol, hun vuile onkuiſſche luſten,
Verdooft deur 't helſch trompet, natuur ten afſchrik bluſten;
Nabootzend' 't ſnood geſpuis dat Orfeus aan zijn lier
Verbrijzeld onbeſuiſt, met vreeſſelijk getier,
Getrommel, en gepijp, gedans, gejuich, verblyen,
Geweldt, gekijf, gevecht, gekerm, en moorderyen,
Gezwier van fakkelen, die zy in 's Tybers vloedt
Deên ſiſſen, en verhit op moort en menſchen-bloedt,
Op dien 't haar dolheit gaf om aan te randen vloogen,
Die zy, gebonden in't geſchut, ten afgrondt ſpoogen:
Ja liepen, moedernaakt, al roepend, langs de ſtraat,
Door dolle wijn onttoomt in gulzige overdaadt,
Als beeſten, zonder ſchaamt, met zwellegen en gieten,
Schoon Bachus niet gedoogde als 't maatige genieten:
Zoo dat en ſtaat en ſtadt in gruwelen verzonk,
Zoo lang de bacchanaalſche feeſt en cimbaal klonk.
Doet rechte godtſdienſt ons zoo wett als recht handthaaven?
Zoo zal de ſektery de ſteeden ondergraaven.
Dus beefde oudt Roome voor dit ongewijde altaar,
En nam geen ruſte voor het gantſch verdelligt waar.
De vaadren ſchreumden niet van zoo veel duizendt zielen
Te ſmooren in haar bloedt, die landtſmet te vernielen,
Dat tuigh Poſthumius. hoe! zal, nu Cezar wendt
Den breidel van 't gemeen, de godtſdienſt zijn geſchendt?

Der Gooden heiligheit deur toovery gelaftert?
Tyber. Men blufch de vonk eer zy geheel den ftaat verbaftert.
Wie is 't, die dus begaat gequetfte majefteit?
Chemn. 't Is Drufus, die de Vorft als Roomfche Ooverheit,
Op gifteren befchonk met byl en bondel-roeden,
Die looze fchimmen wekt uit d'onderaartfche gloeden
Der hellen, hem ten dienft: die blixem-flaagen zweert,
En donderbuien op zijn buuren akker keert,
Gewas en wijnberg door den haagel kan verplettren,
Zijn fpitfbroêrs wonden doet vergiften en verëttren,
Zijn borft met Stixs fenijn verhart als diamant,
Zich fchoot- en fteek-vry vloekt: die, vol van gruwel-brandt,
Een helfche wiffelbalg verwiffelt, en het rechte
Uit 's moeders wiege rooft; den bandt der nieuw geëchte
Verneftelt: die ter vlucht, zoo verre en zoo gezwint,
Kan vliegen oover zee, op wolken en op windt
Gedraagen: die de zon en al 't geftarnt doet fchuilen,
Het vee van melk berooft, 't gediert van angft doet huilen,
De menfch verfcheurt, verfchept in beer of wolven-fchijn.
Tyber. Geen gruwlen, ô Profeet! de Goôn verborgen zijn,
Zy zijn uw' oogen, ghy verftrekt hunn' tempels ftylen.
Hebt ghy getuigen? *Satur.* Jaa, wy hebben hem zien ylen,
Nu in voorleeden nacht, verzelt met yflijk fpook,
By zijne tooverkol: die in een damp en roock
(Wy fidderden 't te zien) de dooden deed verrijzen.
Wy, als ontheilight, door zoo fchandigh een afgrijzen,
Ontbooden Chemnis, die ons weeder heeft gewijdt.
Mund. Wy raakten onderwijl met Libo in den ftrijdt,
Die ons, op 't punt van 't ftaal, gantfch trots, dorft heeten liegen.
Tyber. Schoon hy halftarrigh blijft, hy zal zich zelf bedriegen:
Men zal dit lafterftuk ontleeden na den eifch.
Dat men, verzeekert, hem verrafche in zijn paleis,
En vang, en breng hem flux in een geflooten waagen.
Mund. Ik zweer die fchendery zal hy te fpaa beklaagen.
Satur. Geluck die Cezar eert, en 't roomfch altaar gelooft:
Geluk de Kerk, waar van de Vorft blijft Opper-hooft. *Sat. en Mund. binn.*

Tyber.

Tyber. Men ſpan de vierſchaar, en men recht hem naa de wetten,
Die 't heiligh Roomſche rijk met gruwelen beſmette;
Die andre weegen zoekt als ons de oudtheit leert.
Chemn. Die aan d'outaaren heult wordt door de kerk geëert. *binnen.*
Tyber. Zoo groeit den tempel in de ſekten te verdrukken,
Al hinkt de Godsdienſt zelf by mijn op voordeels krukken,
Die 't Krom-wel rechten kan, zoo fix op eigen winſt.
Die eigen nut betracht ſchatt anders voordeel minſt.
'k Zagh met een nijdigh oogh Libonis voorſpoet bloeien,
In hem Germanikus tot aan de ſtarren groeien.
Is Druſus vroom en ſtout, hy moet veel eer van kant.
Ik blijve onſchuldigh, ſchoon 'k verſtrek als ſtookebrandt.
Godtſdienſt verdeedigen ſchijnt recht naa ieders oordeel:
Maar die haar meeſt beſchermt, beſcherremt eigen voordeel.
Die 't offer voor den roof bewaart, en 't geeſtlijk goedt,
Verplicht de geeſtlijkheit, zy helpen hem verwoedt:
Maar krijght ons baatzucht ruimt, al moſt Religie ſmooren,
De Vorſten grijpen toe. de Godtſdienſt blijft bezwooren
Zoo lang zy voordeel geeft aan Vorſt of Vryen ſtaat.
't Geloof ſchijnt wel van ſtaal, maar 't is een zijden draadt,
Die, zoo 't de noodt vereiſcht, geknoopt wordt of gebrooken,
Hervormt, vermomt, geverwt, verduiſtert of ontlooken.
Zijn volk te teuglen met een onverdachte ſtreen,
En nabuur dwingen, is het ooghwit maar alleen
Der Vorſten die hun ſtaat, hun landt, en voordeel voorſtaan.
Die ſchrander iet beſluit, moet ſchreumloos daar mee doorgaan,
Ik dank den godtſchalk die den knoop zoo warrigh leidt,
Dat Druſus hem ontwart, onthaſpelt noch ontbreidt.

Vijfde Bedrijf. Vierde Uitkomſt.

Paulina. Tyberius.

BEſchermheer van 't outaar, men treedt t'outaar met voeten.
Tyber. Die zoo vermeetel is, zal 't voor den outaar boeten
Tot koſte van zijn bloedt. *Paul*. De ſnoodtſte ſchendery
Waar van den heemel ſchrikt! ach my! *Tyber*. Zijn toovery

Is

Is reedts ondekt. *Paul.* Ay my! die d'aarde kon veröovren.
En al de weerelt dwingt, die laat zich zelf betoovren,
En deur een godtſdienſt, van een ſchelmſchen hoop bedacht,
Van guiten onderſteunt, bevlekt met vrouwe-kracht.
Wraak! Roomſche Keizer! wraak! of zoo deez' ſchelmſche vonden
Ontgaan uw' ſtraf, zoo werpt de kindren voor de honden
Zoo draa zy zijn gebaart, vermoort, en ſchent, vernielt
Wat vrouwlijk is van aardt. ô ſpijt, dat ik dien fielt
Dien hoon vergelden kon. *Tyber.* Ik zal dien hoon vergelden.
Iſidis prieſter heeft... *Paul.* Dien ſchelm! *Tyb.* Hou op van ſchelden.
En Mundus... *Paul.* Dien verraâr. *Tyber.* Hoe dus? en Saturnijn...
Paul. Die willigh hoornen draagt, 't was eerlijker fenijn
Als Soſoniſba dronk van hem aan my gebooden.
Tyber. Hoe, deert u Druſus doodt? *Paul.* My deeren duizend dooden,
Die 'k in mijn eere lijd. deur Chemnis ſchelmſche liſt
Heeft Mundus my onteert. *Tyber.* Paulina, hoe? ghy miſt.
Paul. De ſchaamtte boeit mijn tong: de Vorſt kan 't onderzoeken.
Tyber. Schuilt dit in 't prieſter-kleedt, wie zouw hun niet vervloeken?
Paulina, zeg, wanneer, en waar dit is geſchiedt?
Paul. In Iſis Kerk, in deezen nacht, die mijn verdriet
Ophoopte, dat geen tijdt noch eeuwen 't kunnen ſlijten.
O Vorſt! wie zou de Goôn dit ſchelmſtuk niet verwijten?
Die'r heilge tempel tot een hoerhuis is hervormt.
Wraak, Cezar! Cezar, wraak! de wraak mijn ziel beſtormt,
Alleen de wraak vermagh mijn heilloos hart te paaien.
Tyber. Zoo u de wraak vernoeght, ghy zult in wraakluſt baaien;
Ik zal die wichelaars verleeren, die zoo vaak
Ontruſten de gemeente, en 's landts en Vorſten zaak
Verwarren, en den ſtaat meer oproer ſtaâg verwekken,
Als haare godtſdienſt ons tot vreede en ruſt kan ſtrekken.
Vertrek, en houwt u ſtil, my dunkt ik hoor gerucht.

Vijfde Bedrijf. Vijfde Uitkomſt.

Tyberius. Druſus.

Druſ. GEen voogel vlieght zoo ſnel, die uwen toorn ontvlucht;

O Cezar! 'k vindme alleen voor uwe voeten veiligh;
Geen godtgewijde beemdt of tempel is zoo heiligh:
Ik kniel voor uw' genaade en hooge Majeſteit.
Tyber. Die Majeſteiten ſchendt, de wet genaade ontzeidt.
Druſ. Een opgeraapt vermoên maakt zelf d'onnoozle ſchuldigh.
Tyber. Die 't quaadt-doen acht een deugt, lijdt zelden ſtraf geduldigh,
En wil onnoozel zijn. ghy waart al lang verdacht.
Verſchoon uw doen voor 't recht. *binn. Druſ*. Ha Goôn! dat's onver-(wacht!
Hy geeft my aan den muil van leeuwen en gedrochten,
Die, door de nijdt getergt, ooit mijn bederven zochten.
Zy haaken naar mijn bloedt.
Al lacht het Hof ons toe, het brouwt verraadt, en woedt
Al ſpeelende, en het ſpel endt endelijk in 't dooden
Van die het ſcheen te nooden,
En die niet lijdt die lacht.
't Bedrogh en 't veinzen heeft te Hoof hooge opper-macht;
Daar breekt de helden-kling voor moedelooze vrekkers,
Voor ſnoode pennelekkers;
Daar ſchaamt zich zelf de deughd
Voor 't lamme tijdtverdrijf der opgeſmukte jeught.
Droegh ik den ſaabel dan om dus vertzaagt te zwichten
Voor wormen en voor wichten,
Voor kindren, zonder hart?
Geen duivel Druſus heeft verſchrikt, of uitgetart.
Koſt ik der Duitſchen Reus zijn kooprem helm deurbreeken,
En met mijn ſcharpe kling de rapſte Zeeuw deurſteeken:
Dorſt ik der Katten ſtrandt verdelgen deur het vier,
En ſtutten 't heldenheir van Hes en Batavier,
Tot zy hun ruitery met Aarendt-ſtandars mengden,
Die, als een vliegend vier, Armini ſteeden zengden,
Deur d'Eems en Weezer, en d'outaaren van godt Mars,
En 's vyants bloedt-trofeen, uit Varus neêrlaag, wars
Voor 't Roomſche rijk, toen 't ſcheen in al zijn kracht gebrooken;
Deez' arm heeft Varus op Inguiomeer gewrooken;
En kan deez' dappre vuiſt, van halve mans belaagt,
Niet breeken deezen ſtrik? wierd ik ten ſtrijdt gedaagt,

Al waar het teegen tien, ik zou hun vroolijk wachten.
'k Heb teegen hoofsche list noch waapenen noch krachten;
Maar eer een schandigh eind mijn eer en roem besmet,
Zoo zal dit staal, wel eer tot 's vyandts val gewet,
Doorrijgen deeze borst: misgunt my Cezar 't leeven:
Hy gun my, dat ik zelf, my zelf, den dootsteek geeve.

Vijfde Bedrijf. Zeste Uitkomst.

Paulina. Drusus.

BEdrieger, wijk van my, tot ik de helsche dry
Gezusters van de wraak hebbe aan mijn rechter zy.
Wech Mundus, Mundus wech, ik vind de wraak maar slaapend,
Of wacht tot deeze borst met slangen is gewaapent,
En deeze vuist verzien met adders van Megeer.
Kom Mundus! maar hy vlucht. ô neen, daar komt hy weêr,
Met schrikkelijk gespook omsingelt, my te quellen.
Kom hier, geley my, kom, dit's 't naaste spoor ter hellen.
Drus. Godin Paulina, hey, hier tempelhoer! kom hier.
Paul. Ha vyandt van de Goôn, verwoede onkuissche stier,
En schenner van't altaar. *Drus*. Anubis hoer! hoe lachten
Dit geil godinne-beeldt in haar geveinst verkrachten!
Ghy offert u ten schandt, tot kosten van mijn hals.
Paul. Vervloekte toovenaar! kerkschenner! die zoo valsch
Het heilige geheim onteerden en bevlekten.
Drus. Toen ghy een valschen godt tot hoerepop verstrekten.
Paul. Ja, toen ghy met de kerk hebt lasterlijk geboelt.
Drus. Ja, toen ge in ooverspel uw' lusten hebt gekoelt,
Om met der paapen gunst den Keizer op te hitsen
Tot Drusus ondergang. *Paul*. Waar zijn uw' boog en flitsen
Anubis? wreekt deez' smaadt. Latona, met uw' zoon,
En zuivere Diaan; Niobe schendt uw' troon.
Ach Isis! wreekt mijn eer, ghy wordt in my bevochten.
Ik raas. waar vlucht ik? ach! my volgen steeds gedrochten.
Het Hof is vol gespook, en noch vertoeft de wraak,
Om 't goddeloos bedrijf te straffen.. *Drus*. s' Heeft vermaak

Om als een Pithia te raazen en te kaakelen.
Geveinsde Godtspraak, vol van valsche en snoode oraakelen,
't Bedrogh is opgesmukt met heiligh kerkgebaar.
Om Drusus is 't te doen. een schandelijk gevaar
Des doodts my dreight. ik zal de wraak ten offer plengen
Paulinas bloedt, en wil mijn bloedt met 't uw' vermengen.
Kom Arethusa! 'k volg, als Alfeus, met een vloedt
Ter hellen, laat mijn ziel, al zwemmende in uw bloedt,
De helsche Goôn ten schrik, haar stroomen root bestrijken.
Ha tempelhoer! *Paul.* Ay my! *Drus.* Hoe! kan mijn vuist bezwijken?
Mijn zwaardt heeft nimmermeer onweerbaar bloedt gesmaakt,
Noch wijven, zonder kracht, bevochten. nochtans blaakt
Mijn wraaklust. kom: die niet en vreest voor 't sterven,
Hoe groot zijn vyandt is, kan stervend wraak verwerven.
Ik zal de benden van de lijfschut onbesuist
Aanranden, 't gantsche Hof uitdaagen voor de vuist,
En als een Kokles, die Porsennaas heir dorst keeren,
Tot lesten druppel bloedt, en d'aadem sterft, my weeren.
Maar neen, wanneer mijn arm in 't eind bezweek, zoo viel
Ik als verwonnen, neen! mijn onverwonne ziel
Verwint alleen zich zelf. zijn mijne dapperheeden
De Vorst een gruwel? kan noch onschuldt noch gebeeden
My schutten, om de klaauw des bloedtraadts te ontvliên?
De bloedtraân, den tyran ten dienst, geen bloedt ontzien.
Bloedt-honden met uw' byl! is alle hoop verlooren?
Zoo past een heerlijk eind die heerlijk is gebooren. *binnen.*
Paul. Hoe! droom ik? neen, ik raas, nochtans is 't Mundus niet,
Maar Drusus, die verwoedt en raazend van my schiet,
En stort zijn eigen bloedt. ha heemel! laat my boeten
Mijn wraaklust, en de borst van Mundus ook deurwroeten. *binnen.*

Vijfde Bedrijf. Zeevende Uitkomst.

Chemnis. Saturnijn. Mundus. Tyberius.

HOe schichtigh het paleis van Libo wiert omringt,
Hy is 't ontvlucht, en onverwacht, zoo zien wy, springt

Hy

Hy daar van 't hof, en ſtoot gezwint zijn blanken deegen
Zich zelven deur de borſt. wy ſtonden als verleegen,
Maar eindelijk bedaart, beſloot ik, dat dit ſtuk
De Vorſt geſchach ten dienſt. wy wenſchen u geluk:
Lang leef Tyberius. *Satur.* Dat 't Cezar wil gelukken,
En wie zijn wetten quetſt de donder moet verdrukken.
Mund. Die oogen glimmen my te wonderlijk in't hooft.
Paul. Ach Cezar! Cezar wraak! ghy hebt my wraak belooft.
Satur. Hoe Druſus leit gevelt, onz' vreugde is al aan 't rijzen,
Mijn Lief Paulina. *Paul.* Wech, mijn vreugd is, vol afgrijzen,
In Stix en Acheron, te ſchuilen by de wraak,
Ik acht alleen gedrocht en ſpookery vermaak.
Ha moorder! *Mund.* 't Is geen tijdt voor my om hier te draalen.
Mijn breidelooze tong doet me in elende dwaalen. *binnen.*
Tyber. Hy vlucht, men ſluit terſtont het gantſche hof rondom.
Dat ons dien ouden ſchelm de ſtraf ook niet ontkom.
Satur. Paulina! hoe wat 's dit? *Paul.* Deur Chemnis ſchelmſche vonden
Heeft Mundus my onteert. *Satur.* Haa gruwelijke zonden!
De Vorſt gedulde dat ik Mundus volg, om wraak. *binnen.*
Paul. Ik gaa u beide voor. mijn leeven is een baak.
Deez' Paapen valſche ſchijn beguigelden mijn oogen.
Die lichtelijk gelooft wort lichtelijk bedroogen.
Dewijl mijn eer gekreukt verbiedt het wettigh bedt,
Zoo drink ik dit fenijn. *Tyber.* O aller Paapen ſmett!
Hoe dorſt ghy dit beſtaan? *Chemn.* Deur Idaas valſche liſten,
Paulinas kaamermaagt, onnoozel wy vergiſten.
Tyber. Men zal u beyde aan 't kruis rabraaken by elkaâr,
Verdoemde Paap! hoe dorſt ghy met geveinſt gebaar
Uw' Vorſt bedriegen, daar de Prinſen zien van varre,
Met Gooden-oogen, als de Gooden met hun ſtarren?
Verwaande! dorſt ghy ons uw loogens in 't gezicht
Uitſpuwen, ſnoode ſchelm! en Kerk- en Gooden-plicht
Vergeeten? voort, ik zagh te lange deur de vingren.
Op Flakkus! doet deez' Goôn van hun altaaren ſlingren,
Men ſmijt het beeldt van Iſis in den Tyber. ſpaar
Den valſchen Tempel niet, noch iemant uit de ſchaar

Der valſche Tempeliers. al lang genoegh zoo veiligh
Beguichelt met een kap, en een gemaakten heiligh,
't Onnoozele gemeên. 't is lang genoegh 't fenijn
Verborgen en bedekt met deugts en vroomheits-ſchijn.
Gaa, ruk de ſchelmen voort. 't is lang genoegh de leeken
Met ſchijn van heiligheit hun oogen uitgeſteeken.

Rey van Roomſche Juffers.

KOm met betraande wangen,
In rouw-gewaadt bekleedt,
En loof met treur-gezangen,
Beklaag met harten-leet,
O eedle Roomſche vrouwen,
Die ziel ooit onbevlekt.
't Bedrogh, ons all' gebrouwen,
Paulinaas doodt ontdekt.

Tarquinus dwinglandyën
Verveelden onz' gemeent',
Vermoeit veel hoons te lyën,
Geknaagt tot op 't gebeent:
Doch endelijk aan 't raazen,
Verſtiet men zijn geſlacht,
Dat ſtout en opgeblaazen
Onz' kuiſheit hadt verkracht.

Pa

Maar Iſis valſche loogen
Verleide heel den ſtaat,
't Gemeen wiert uitgezoogen,
Verteert door eigen baat:
En, onder ſchijn van offren,
Doorkroop haar liſtigh rott
Den boezem aller Joffren
Met een verzierden godt.

Met een gedroomde godtheit,
Die nergens minder ruſt
Als daar des volliks botheit
Hem zoo verſlindigh kuſt.
Hoe tuimlen de pilaaren,
Als Dagon, Gazaas kerk.
De valſche Goôn te ſpaaren,
Is een afgoodiſch werk.

Ha, Ida! ſnoo ſlavinne!
Ghy draagt verdiende ſtraf.
Die met verraadt wil winnen,
Graaft licht zijn eigen graf.
Den heemel magh wat borgen,
Ja heellen tijdt en jaar,
Een zonde, hoe verborgen,
Wordt endtlijk oopenbaar.

UIT.